

„A lelkészeknek érdemes volna kiemelt figyelmet fordítaniuk az *igehirdetés utáni énekversre*: ezzel lehet megerősíteni a prédikáció mondanivalóját.”
Hol és mit énekeljünk? ▶ 2. oldal

„Gazdagok vagyunk mindannyian. Miénk az apró örömekből összeszőtt télidő, a várakozás belső izgalma, a csönd érintése.”
Adventi leltár ▶ 7. oldal

„A plüssállatok a hús-vér lények másolatai. Ez a rekordot jelentő szám azonban elenyésző ahhoz képest, ahány állat sínylődik az utcákon, és ez sokszor az emberek felelőtlenségéből adódik.”
Rex – felügyelő ▶ 9. oldal

Melléklet:
ÚTITÁRS – magyar evangéliumi lap

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Jótekonysági koncert a Deák téren

Immár hagyomány, hogy a budapesti Deák Téri Evangélikus Gimnázium tanulói adventben koncerttel gyűjtenek adományokat az iskola javára. A december 7-i alkalmon meg-

telt a Deák téri templom. Igehirdetéssel *Koczor Tamás* lelkész szolgált, majd *Gadóné Kézdy Edit* igazgató mesélt az iskola mindennapjairól, és szólt a koncerten befolyó adomá-

nyok sorsáról. A hangversenyen fel lépett a gimnázium kiskórusa, nagykórusa és zenekara mellett a tanári kar kórusa is.

■ KISS TAMÁS felvétele

Láthatóan evangélikusok

■ GARAI ANDRÁS

Hárommondatnyi idézet a *strategia.lutheran.hu* internetes címről elérhető anyag elejéről és végéről: „Egyházunk számára a »Tegyetek tanítvánnyá minden népet« (Mt 28,19) missziós felhívást kell középpontba állítanunk, működésünk mércéjévé tennünk. Ennek felelősségével kell személyes kereszteni életünket és evangélikus gyülekezetit, intézményi, egyházi működésünket megszerveznünk” – „Tanítvánnyá hívott el minket az Úr, s mi szolgálni igyekszünk azzal is, hogy egyházunk missziós küldetését állítsuk annak a megújulási stratégiának a középpontjába, amelyet a lutheri reformáció közelgő ötszázadik évfordulójára is figyelemmel készítünk.”

A tízoldalas irat – meglátásom szerint – a mindennapi misszió munkaterve Krisztus minden követője számára, az ő utolsó, máig vissza nem vont parancsára építve, s valóban jó gyakorlatokat ajánl annak érdekében, hogy *láthatóan evangélikusok* legyünk.

Nem a „Látni és látszani” mottójú közúti őszi akciósorozatról van itt szó, hanem az ünnep- és hétköznapokon folyamatosan gyakorolt életfolytatásról. A christianusok ugyanis „egy az egyben” misszionáriusok is, akik nem önmagukat, hanem Urukat látatják egész életfolytatásukkal! S a Lélek által bennük lakozást vett Lélekművelő belülről vezérl minden gondolatukat, szavukat, tetteiket: egész életvitelüket. Tehát a mindennapi misszió nemcsak az örömhír szavakkal való továbbadása, hanem életforma!

A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára készülve, a *Reformáció és nők* tematikus évében, a száz éve született *Túrmezei Erzsébet* diakonissza közismert versének címadó kérdése s a költemény válasza így fogalmazza meg a mi láthatóságunk, a „láttatva látszani” alapelvét: „Átragyog-e rajtunk?” – „A keresztyének olyan emberek, akiket átsüt a nap!”

A 2008-ban megjelent, *Élő kövek egyháza* című stratégiai vitairat az öt kiemelt stratégiai célt negyvenkét cél és további huszonegy horizontális cél meghatározásával fogalmazta meg; míg a jelenlegi, a *Láthatóan evangélikus* címet viselő öt kulcsszóban foglalta össze a lényegét. A mindennapi misszió munkatervének prioritásai 2012–2017 között ezek: *önkénység, személyesség, hálózatoság, fenntarthatóság és hivatásszerűség*.

Az előző anyagnak nem volt egyetlen igei alapvetése, ám a mostani irat az értünk meghalt ártatlan Bárány feltámadása utáni és mennybemene-tete előtti, utolsó parancsát tette küldetésünk alapjává. S ez a missziói szemlélet mind az öt cselekvési irányban felfedezhető, hogy valóban láthatóan is evangélikusok legyünk, lehessünk!

Az *önkénység* és a szolidaritás a missziói tevékenység része, hiszen Krisztus munkálkodik velünk, ami-

kor a szeretet jegyében szolgálunk, segítünk. Sajnos ma még nemigen mondható általánosnak a gyülekezetünk, kisebb-nagyobb közösségünk s rászoruló embertársaink érdekében végzett, valóban önzetlen, önkéntes munka.

A *személyesség* a missziói munkában egyben a lutheri egyetemes papság elvének a megvalósulását is jelenti. Valóban lélektől lélelig kell sokszor szakadékokat áthidalnia az örömhírnék. De személyes tanúságtételünk ereje ösztönzőleg hat sokak lelki megújulására. Az evangélikus hívek értékes tanúságtételére is sóvárogva vár ez a világ; ne várakoztassunk senkit!

A *hálózatoság* mai kifejezés, de ősi múltja van. Mi volt például az apostolok munkaeszköze? A halászháló; s emberhalászkokká lettek! A lélekművelés mai eszköze miért is ne lehetne a világháló? Itt nemcsak gyülekezeteink, közösségeink kapcsolódhatnak össze, de mindenki „rákattinthatna” az evangélium üzenetére, ha mi azt hitelesen közvetítjük minél több formában. Missziós küldetésünk teljesítése a hálózati szerveződésekben új lehetőségeket nyer. Mindennapi missziót végzhetünk a világhálón is.

A *fenntarthatóság* elve mind a világ, mind az egyház vonatkozásában érvényes. Így a teremtett világ tisztelete, védelme s az emberi élet megóvása mind a társadalmi misszió egyik formája is. Nyilvános tanúságtételünk, evangélikus önzettségünk is korszerű üzenetet hordozhat egész társadalmunk javára.

A *hivatásszerűség* is kulcsfontosságú érték, ha a lutheránusok ma is a legjobb tudásuk szerint teszik a dolgukat, végzik a mindennapi istentiszteletet – szavak nélkül is. A ránk bízott javakkal való felelős sáfárkodás az egyház életében minden szinten alapkövetelmény, ami átláthatóságot és számonkérhetőséget is jelent.

Hogyan lehetünk láthatóan evangélikusok? Az egyházunk 2012–2017 közötti stratégiai prioritásait tartalmazó irat nemcsak címével, de tartalmával is jó válaszokat, gyakorlatokat ad erre a kihívásra. Nemcsak Isten látja életünket, de e világban is világitanunk kell; pontosabban engednünk kell, hogy átsüssön rajtunk a nap. Végso-soron küldetésünk sem lehet más, mint hogy sokak számára láthatóvá tegyük az evangélium által Krisztust.

Az interneten olvasható dokumentumon nincs aláírás. S ez jelképes üzenet is lehet: a készítő lélekben ide várják minden magyar evangélikus keresztyén egyetértő, elfogadó és együttműködését kifejező kézjegyet, melyet a mindennapi missziói életfolytatásukkal hitelesítenek.

A minősítést pedig a Bárány végzi majd el.

A szerző a nyíregyházi evangélikus gyülekezet presbitere és számvetőségi elnöke, lapunk Heti útravaló rovatának állandó szerzője

Keresztyén könyvkavalkád

A Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány szervezésében ebben az évben is megtartották a közkedvelt keresztyén adventi könyvvásárt. A december 7–8. között megrendezett könyvszemle helyszíne ez alkalommal is a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnázium tornaterme volt. A résztvevő könyves vállalkozások között egyházunk Luther Kiadója is széles választékkal várta a vásárlókat.

■ BODA ZSUZSA felvétele

Korálünnepen zengett a közös ének

Közös adventi ünneplésre gyűltek össze a pesti gyülekezetek énekhez kedvet érző tagjai advent második vasárnapján a cinkotai evangélikus templomban. A *Jer, tárjunk ajtót! – Adventi éneklés és korálünnep* című rendezvény dr. Kinczler Zsuzsanna, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa, cinkotai kántor kezdeményezésére tavaly indult útjára. Akkor a kőbányai gyülekezet adott otthont az alkalomnak. A kezdeményezés célja nem profi zenészek felvonultatása, hanem az, hogy a gyülekezeti tagok közösen énekeljenek.

A december 9-ei vasárnapon *Vető István* helyi lelkész köszöntötte az ünneplőket: az „ősalapító” kőbányaiakat, a pestszentlőrinci Sztéh-

lo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium énekkarát és az idén alakult pestújhelyi kó-

rú dallamok is felcsendültek, mint *Kodály Zoltán Adventi éneke* vagy *A szeleknek lengő szárnyán* című erdélyi népdal, de olyan, kevésbé ismert darabokat is együtt énekelhetett a gyülekezet (hol a kíséretet variálva, hol az egyes padso-rokat aktivizálva), mint a *Szent Ézsaiás* című, 16. századi bibliai „históriás ének”.

Az egyes darabokról Kinczler Zsuzsanna – aki az est folyamán konferan-szié, karnagy, előénekes és harmóniumjátékos minőségben egyaránt jelen volt – és dr. *Ecsedi Zsuzsa* egyházzenész, budahegyvidéki kántor szolgált érdekes adalékokkal. Egy taizéi dallal – *Váry és ne félj!* – keretezett áhítat is elhangzott 2Kor 6,16 alapján.

■ – KINYIKA –

FOTO: VETŐ ISTVÁN

Oratio oecumenica

Szeretett Urunk, Atya, Fiú, Szentlélek Isten!

Hálásak vagyunk a várakozás örömeért – köszönjük neked, hogy napjaink nem a semmibe hullnak, hanem céljuk van, hozzá vezetnek. Köszönjük, hogy a szürke, beteges időkben is közel lépsz hozzánk, nem hagyysz bennünket magunkra a kétségekkel, hűségre és kitartásra erősítesz bennünket az adventi várakozásban.

Áldd meg közvetlen szereteteinket, azokat, akiket szeretünk, és akiket olyan nehéz szeretni. Adj derűt gyermekeinknek, hogy ne féljenek az előttük álló ételtől. Erősítsd a diákokat, hogy ráérezzenek a tudás, a szellemi és lelki növekedés jó ízére. Adj erőt a munkában állóknak, akik néha úgy érzik, túl sok az elvárás, és túl kevés a biztatás. Állj azok mellé, akik emberileg, anyagilag rossz helyzetben vannak, akik úgy érzik, kicsúszik lábuk alól a talaj – ne engedd, hogy az anyagi nehézségek a lelkünket öljék meg! Légy az öregekkel, a megfáradtakkal, akik néha úgy érzik, már hiábavaló az életük – mutasd meg nekik, hogy számokra ők öregségük terheivel együtt fontosak. És légy azokkal is, akik utolsó perceikkel harcolnak, légy azokkal, akik szeretnénk siratják. Életünk kezdetén, derekán és végén maradj velünk, Urunk!

Az egész teremtet világitást kérésünk: áldd meg jó rendjét a természetben és az emberi közösségekben. Add, hogy békesség legyen a szívekben és az emberek között. Különösen is gondolunk most a betegségek áldozataira és elszüneteltre: add, Urunk, hogy ez az új betegség ne hatalmasodjon el rajtunk! Kérünk, adj mindenkinek bölcsességet, hogy saját maga és mások egészségére és életére vigyázzon tudjon.

Végül könyörgünk egyházaért: add, hogy tudjuk a cél és az eszköz közötti különbséget, hogy miközben egyházunk kereteinek megtartásáért harcolunk, el ne feledkezzünk a lényegről, Krisztusról, aki hozzá köt bennünket. Adj erőt a szolgálatban állóknak, hogy meg ne fogyatkozzék a hitük, és képesek legyenek evangéliumod hirdetésére. Add Szentlelked csodáját a gyülekezeteknek, hogy olyan lelki közösséggé tudjanak válni, amely megtartja tagjait, de megtartja hitben lelkészeit, szolgálattévőt is. Biztass bennünket a reménységgel, hogy újra eljössz, és teljessé teszed bennünk az örömet. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Uram, hallgasd meg imádságomat! (Zsolt 143,1) A szent ember élete sokkal inkább abból áll, amit Istentől kap, mint amit ő ad neki – inkább a vágyból, mint a birtoklásból, inkább a megigazulásból, mint az igazságtól. Ilyen értelemben mondja Szent Ágoston: a hit elnyeri, amit a törvény követel. Ezért a belső ember igazi lény, hogy kér, vágyakozik és keres. Így olvasható ez a 34. zsoltárban: »...akik az Úrhoz folyamodnak, nem nélkülözik a jót.« (Zsolt 34,1) És a 105. zsoltárban: »...keresétek orcáját szüntelen!« (Zsolt 105,4) Ezzel szemben az öntelt állszentekről azt olvasni: nincsen senki, aki Istent keresné (Zsolt 14,2–3) (hiszen maguk már mindent megtaláltak).”

▶ **Luther Márton:** A hetedik bűnbánati zsoltár (Zsolt 143) (Weltler Ödön fordítása)

ADVENT 3. VASÁRNAPJA – KOL 2,1–7

Tanúid szavában is: jöjj el, Urunk!

Advent harmadik vasárnapján Keresztelő János szolgálatára figyelünk. Őrizzük ezt a tiszteletré méltó hagyományt, mivel tekintetünket nem önmagára, hanem a szimbólummá lett, természetellenesen nagy mutatóujjával Jézus Krisztus Urunkra irányítja.

Nevétől elválaszthatatlan a „keresztelő” jelző, noha legalább ilyen joggal hívhatnánk előfutárnak, útegyengetőnek, útkészítőnek is. Ortodox testvéreink trónoló Krisztust ábrázoló ikonjain mindig ő áll a Pantokrátor balján. A jobb az Isten-szülő édesanyját illeti.

Keresztelő Jánost így mutatja be János evangéliuma: „Megjelent egy ember, akit Isten küldött...” (Jn 1,6) Róla mondta Jézus, hogy aki Keresztelőt látta, prófétánál nagyobb látott, de aki Isten országában a legkisebb, az is nagyobb nála. Nem minősíti le bizonytalankodást jelző kérdése miatt, hanem megbecsülve szolgálatát a helyére teszi. Megváltó, pásztori szeretettel üzeni a halálát váró elnémitottak: amikor kiteljesedik az Isten Bárányának uralma, Keresztelő János nem rangsorban, hanem a rangsora nem ismerő kegyelem ölelésében állhat előtte, szemtől szemben.

A vasárnap ótestamentumi olvasmánya és az ígértetés alapjait szolgáló levélrészlet ugyan nem homályosítja el Keresztelő János szolgálatát, de kibővíti a hírnökök, útegyengetők sorát. Sereg lesz belőlük. Isten maga a toborzója ennek a seregnek.

A próféta, Ézsaiás azért kiálthatja bele a világba és népe fülébe az Úr

érkezését, mert Isten kiáltott. Azért szól, mert Istennek van mondanivalója a próféta szájával. A mondanót sem a próféta találja ki. Neki is kérnie kellett, hogy mit kiáltson. Szavahihetősége, méltósága, tekintélye onnan van, hogy Isten méltatta arra, hogy a próféta szája Isten szája, szava Isten szava legyen. A próféta is elmegy majd a minden halandók útján, de „jószerencsés” lesz mindenki, aki nem a prófétát dicséri, hanem Istennek köszöni meg, amit a próféta szájával mondott el.

Ézsaiást nem azért becsüljük és szeretjük, mert előkelő származású volt, vagy mert az igazat gyönyörűen mondta el. Azt nem tudjuk, hány személy rejtőzik az egy név mögött. Egy azonban bizonyos: Isten szólt a próféták szavával. Ez a szó marad meg örökre, mert Isten igéje Jézus Krisztusban testté lett. Az ő személye, szava és keresztáldozata lett minden próféta szó próbakövéné és pecsétjévé.

Jézus Krisztusban ígért és ad Isten semmivel össze nem hasonlítható életet azoknak, akik ugyan elszáradnak és elhervadnak, mint a fű és a virág, de életre szólítja őket a halál halálával tipró és a sírban lévőknél életet ajándékozó Krisztus. Keresztelő János szolgálatát a prófétákéval együtt köszönjük meg!

A sora Jézus Krisztus az apostolokkal gazdagítja. A levélrészlet apostoli levél része. Mintha súlyát veszítette volna az apostolság, mivel túl gyorsan és meggondolatlanul minősítünk valakit vagy valamit apostolivá.

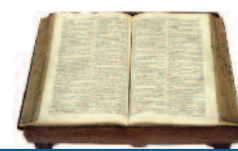
Az Újtestamentum nem osztogatja könnyelműen ezt a szolgálatot. Csak azt nevezi apostolnak, akit Jézus Krisztus választott ki és küldött el szolgálatára. Aki mögött Jézus Krisztus maga áll teljes hatalmával, és aki egyé vált a kiválasztó és küldő Úr akaratával és irgalmával. Nem magának gyűjt tábort, hanem Krisztus számára, Krisztus szavával népet, egyházat.

Annyi „küldött”, annyi önjelölt vagy pénzen vett hamis apostol állított már falhoz bennünket, hogy az igazi is gyanús. Szendvicsemberekkel találkozunk, akik úgy hordozzák hátukon-mellükön valakinek vagy valaminek a reklámját, hogy ahhoz valójában ritkán van más közük, mint a bérük.

Az igazi apostolságnak vannak hitelesítő jelei. Pál apostol Krisztus tanúja, meg is szenvedte, amit hirdet. Része Ura sorsának. El meri mondani, hogy elszünetel mindazt, ami még hátravan Krisztus győtreiméből. Nem kiegészítésre gondol, hanem Urával való élet-halál közösségre. Hiszen kiválasztója és küldője is erre gondol: „Én pedig meg fogom mutatni neki, mennyit kell szenvednie az én nevemért.” (ApCsel 9,16)

Az apostol tanú imádságban küzd azokért, akiket el szeretne vezetni Krisztus ismeretére. Isten elé öleli őket. Nem céltáblák ők, akiket ki kell löni, hanem testvérek, akikkel példátlan megosztanivalója van: hirdetheti a bűnök bocsánatát. Krisztus szívbeli ismeretével akar megóvni megtévesztőktől és megtévesztésektől.

A VASÁRNAP IGÉJE

től. Külső védőburokkal senkit el nem láthat. A Krisztus-hit békességével véd az ideges vagdalkozásokkal szemben.

„Ha valamit meg kell védenie, ahhoz elegendő a teljes egyszerűség is. A vallásos emberek érvelése gyakran nem őszinte: ingerültségük megrontja őszinteségüket. Miért tesz bennünket ingerültté az, amiben hiszünk? Vagy mert nem igazán hisszük, vagy pedig valójában önbecsülésünk az, amit »igazság« címén próbálunk védelmezni” (Th. Merton: *A csend szava.*)

Az apostol tanú nem aratni akar, hanem gyökereztetni és építeni. A gyökér mélyebbre igyekszik, az épület fölfelé nő. Amikor a tanítványok hitük növelését kérik, mindkettőt kérik. Azt azonban tudnunk kell, hogy a hitünket nem mi fogjuk betetőzni. Az épület valóban lakhatatlan tető nélkül. A hit azonban önáltatás, ha azt gondoljuk, hogy már minden kész.

Krisztus azért küld apostol tanúkat, hogy életünk végéig megtartsan bennünket a tanítványság, taníthatóság állapotában. Úgy erősödünk, hogy nem tartalékokat élünk fel, hanem újat fogadunk el Krisztustól apostol tanúi szájából és a Krisztus-követők közösségétől. A tét felrakását bizzuk a dicsőségében előző Krisztusra.

■ FEHÉR KÁROLY

Imádkozzunk! Igaz küldöttekkel és hűséges tanúkkal áldd meg, Urunk, egyházadat. Ámen.

Hol és mit énekeljünk?

Alkalmak és műfajok

▶ **Mai írásunkban megpróbáljuk áttekinteni azokat a gyülekezeti alkalmakat, amelyek keretében éneklésre kerülhet sor, és igyekszünk tanácsot adni, milyen eseményre hogyan válasszunk éneket.**

Remélhetőleg sokan megtapasztalták már az éneklés felszabadító, boldogító élményét. Közösséget formál, hogy együtt veszünk levegőt, többen mondjuk ki egyszerre ugyanazt a szöveget.

Ezért szükséges, hogy ha valaki bármilyen alkalmat szervez, tudatában legyen annak: az előkészületekhez hozzátartozik az is, hogy alaposan átgondoljuk, milyen műfajú, stílusú ének illik a tervezett témához vagy tevékenységhez. A jól megválasztott ének ugyanis szárnyakat adhat az együttlétnek, míg az átgondolatlanosság összezavarja, erőtlenné teszi az üzenetet.

A vasárnapi, ünnepi főistentisztelet az egész közösség alkalma: itt találkoznak össze a gyülekezet különböző rétegei, hogy hitük középpontjára figyeljenek. *Evangélikus énekeskönyvünk* (1982) olyan énekei alkalmasak erre a célra, amelyek objektív fogalmazásukkal nem csupán az egyes ember, hanem az egész közösségének hitét fejezik ki; végigkövetik egy-egy nagy ünnep dogmatikus mondanivalóját; erőt adó, bátorító szövegükkel utat mutatnak a hétköznapokra is. Ha megvizsgáljuk a gyűjteményt, észrevehetjük, hogy e feltételeknek leginkább a reformáció korabeli énekek vagy a későbbi, de ilyen szellemben írt

versek felelnek meg (itt hívom fel a figyelmet Scholz László, Bodrog Miklós és Dóka Zoltán erőteljes szövegeire).

Leginkább az istentisztelet központi énekénél, a *graduáléneknél* (főéneknél) fontos e szempont érvényesítése; múlt heti cikkünkben már tettünk is említést a graduálénekek-javaslatokról.

A *kezdőéneket* többféle módon lehet kiválasztani. Nagy ünnepeken természetesen az ünnepi énekekből válogatunk. Segíthet minket, ha a nap témájához illeszkedünk; választhatjuk a javasolt heti éneket is. Szentlélek-hívó ének bármikor kezdheti az istentiszteletet, ezenkívül reggeli éneket, dicséretet vagy könyörgést is kijelölhetünk.

A lelkészeknek érdemes volna kiemelt figyelmet fordítaniuk az *ígértetés utáni énekvorsra*: ezzel lehet megerősíteni a prédikáció mondanivalóját (nem a főének dolga, hogy közvetlenül az ígértetéshez kapcsolódjon).

Nagy lehetőségek rejlenek a *záróénekekben*. Ha indokoltnak érezzük, bátran lépünk túl énekeskönyvünk javaslatain vagy az úrvacsorai liturgiák záróénekein. Egy-két jól megválasztott strófa összefoglalhatja az egész istentisztelet üzenetét. Záróként énekelhetünk oldottabb szövegű, romantikusabb, népszerűbbnek gondolt énekeket is.

A különböző korú és érdeklődésű csoportoknak szervezett *bibliaórák* személyesebb jellege az énekválasztásban is megmutatkozik. Minden közösségnek megvannak a kedvencei, amelyeket akár minden héten el énekelnek. Leginkább itt kerülhetnek

CANTATE

elő a szubjektív hangú, ébredési jellegű vagy egyéb kategóriába tartozó énekek (a stílusok különbözőségével is foglalkozunk még a későbbiekben).

Szerencsés viszont, ha a bibliaóra a megismerés, tanulás helye: nem csupán a biblia tanulmányozásáé, hanem az új énekekkel való megismerkedésé is (erre ugyanis az istentisztelet – műfajánál fogva – nemigen alkalmas).

Az *ifjúsági óra* legfontosabb hivatása a fiatalok közösséggé formálása. E korosztály tagjai – szegénylősség vagy egyéb okok miatt – időnként nehezen vehetők rá arra, hogy kinyissák a szájukat, pedig itt kiemelten fontos, hogy érvényesüljön az éneklés gyógyító hatása.

Az ifjúsági alkalmakon többnyire gitáros énekeket veszünk elő. A harmóniákkal kísért éneklésnek igen régi hagyománya van: a reneszánsz kor lantkíséretes dalai vagy a popzene gitáros számai mind ennek az elvnek igen különböző megnyilvánulásai. A kérdés csak az, hogy ezt milyen színvonalon tesszük.

Jó néhány gyűjtemény elérhető, amelyekből válogatni lehet; az ezekben található énekek éppúgy nagyon különböző stílusban, eredetben és minőségben, mint az énekeskönyvből valók. E területnek is jót tenne az alapos és szigorú áttekintés: ha a vezetőket megtalálnák a fontos témákat megfogalmazó, igényes szöve-

geket és a mondanivalót kiemelő, jól énekelhető dallamokat.

Vigyázzunk, nehogy az ifjúság teljesen elkülönüljön a gyülekezettől! Fontos, hogy részt vegyenek az istentiszteleten, és ismerjék az evangélikusság klasszikus énekkincsét (egy későbbi cikkünkben szó lesz még erről a jövőnk meghatározó témáról).

Egyre több közösség szervez *gyülekezeti hétvégeket*, tematikus alkalmakat. Ez hatalmas lehetőség arra, hogy ne csupán az előadás vagy az ígértetés legyen átgondolva, hanem az éneklésnek is legyen koncepciója (most csak a gyülekezeti éneken túli lehetőségekre hívjuk fel a figyelmet).

A *kánonok* nagyszerűen rá tudják hangolni a hallgatóságot a programra, vagy át tudnak vezetni egyik témából a másikba: énekeskönyvünk és az *Új ének* gyűjtemény tartalmaz ilyeneket. Érdemes megismerni *Gárdonyi Zoltán* kánonjait is (kórusművei a ReZeM kiadásában jelentek meg).

Ugyanígy énekelhetjük népzenei kerestény szellemiségű gyöngyszemeit. Ehhez a *Jelenti magát Jézus* címmel *Joób Árpád* szerkesztésében a Luther Kiadónál megjelent kötet nyújt segítséget.

Búcsúzóul következzenek most egy adventi *Benedicamus* (zsoltáros istentisztelet végén felhangzó áldó tétel): „Örüljünk, mi, keresztények, / hogy a Krisztus most minékünk / megjelentette ő magát, / és irgalmaz minékünk! // Hálát adunk az Istennek, / ki szent Fiát miérettünk / elbocsátá e világra, / hogy minket megváltana.” (GyLK 257. oldal)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

Nyugdíjas lelkészek találkoztak

A budapesti Rózsák terén működő evangélikus kollégium ad otthont – már hagyományosan – a nyugdíjas lelkészek adventi találkozójának.

kalmán ezután *Fabiny Tamás* püspök olvasott fel *Kamarás István Karácsonyi angyal* című – a Luther Kiadó gondozásában a napokban meg-

jelent – kötetéből. Az együttlét hagyományos színpoltjaként a Bartók Béla konzervatórium diákjai – akik egyben a Rózsák téri kollégium lakói is – zenés műsorral köszöntötték az egybegyűlteket.

Két előadás következett ezután, kapcsolódva a *Reformáció és nők* tematikus évéhez. *Lelkésznők a szolgálatban* címmel *Sárkány Tiborné* nyugdíjas, *Hulej Enikő* pedig aktív lelkészként osztotta meg gondolatait a találkozó résztvevőivel.

Az adventi alkalmon *Missura Tibor* nyugalmazott lelkész emlékezett az idén előrement szolgatársakra. A program végén *Vető István* pesti espereshelyettes, cinkotai lelkész gondolatai hangzottak el, majd a nyugdíjaslelkész-találkozót közös ebéd zárta.

■ KISS TAMÁS

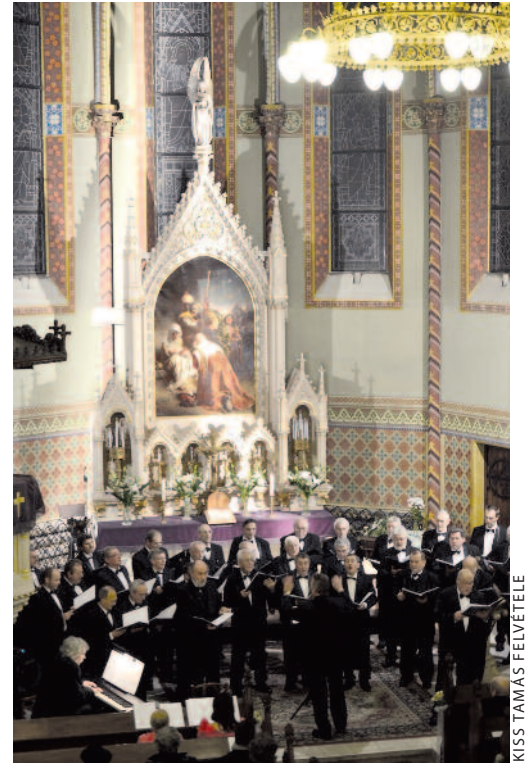
Karácsonyvárás rászorulókkal a Fásorban

Sokéves hagyományt folytatva tartotta meg a farsori evangélikus gyülekezet december 8-án karácsonyváro, adventi estjét. A VII. kerületi családsegítő központ ajánlásai alapján vendéglét meg harminc környékbeli rászoruló családot. A vidám játékok, énekek, a bőséges uzsonna és az ajándécsomagok sokuk számára az ideai karácsony egyedüli ajándékai lehettek.

A gyülekezet krisztusi lelkülettel, örömmel ápolja a kapcsolatot a környezetében élő elesettekkel. Közösén vettek részt az eseményhez kapcsolódó templomi jótékonyági hangversenyen is. A rendezvény 121 015 forintos bevételéből részben a kerületi családsegítő intézménye, a Hetedhét Gyermejköléti Központ és a Keresztzülők a Moldvai Csángó Magyarokért Egyesület részesülhet.

Az esten fellépett *Kunsági Júlia* koncerténekesnő, a budapesti *Kodály Zoltán férfikar Pál-linkás Péter* vezényletével és közreműködésével, valamint *Papp Gyula* zongoraművész. Az est fővédnöke, *Gáncs Péter* elnök-püspök igehirdetéssel szolgált.

▶ Forrás: *Evangélikus.hu*

KISS TAMÁS FELVÉTELE

Kerületvezetői látogatás

A Déli Egyházkerület elnöksége – *Gáncs Péter* püspök és *Radosné Lengyel Anna* kerületi felügyelő – *canonica visitatio* (egyházlátogatás) keretében december 9-én a pestérszabéti és a soroksári evangélikus közösségbe látogatott, hogy személyesen is tájékozódjon jelenükről és jövőjükéről a helyi lelkészek, *Győri János Sámuel* és felesége, *Győri János Sámuelné*, illetve a megjelent gyülekezeti tagok segítségével.

A soroksári evangélikusok öt éve használják alkalmiukhoz a római katolikus templomot, s ehhez új helyszíneként immár a szintén közösen használt Otthon Közösségi Ház is csatlakozott. A hivatalos programot a közösségi házban ökumenikus, zenés adventi program

követte, melyen egymást váltották a katolikus és evangélikus fellépők.

■ KISS TAMÁS felvétele

A SZERZŐ FELVÉTELE

Nem volt ez másképp december 7-én sem, amikor is *Gáncs Péter* elnök-püspöknek az adventi koszorú gyertyáiról tartott áhítata vezette be az összejövetel színes programját.

A Déli és az Északi Egyházkerület közös al-

idén előrement szolgatársakra. A program végén *Vető István* pesti espereshelyettes, cinkotai lelkész gondolatai hangzottak el, majd a nyugdíjaslelkész-találkozót közös ebéd zárta.

Álljunk meg!

Beszélgetés Szemerei Jánossal, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökével

– Az elmúlt hetekben az *EvÉlet lapjain ismét előkerült a liturgia és az istentiszteleti élet néhány kérdése. Ennek kapcsán Püspök úr személyesen is meg lett szólítva. Hogyan érintette ez Önt?*

– Az helyes, hogy egy egyházi lapban a liturgia és az istentisztelet kérdése előkerül, de a hogyanján sokat kell még csiszolni. Engem rosszul érintett, hogy félreértettek. A legutóbbi *Égtájéoló*ban éppen a kommunikáció útvesztőiről beszéltem. Azt elemeztem, hogy a félrehallások és félreértések miként vezetnek zsakutcákba. És lám, a következő heti *Evangélikus Életben*, a november 25-i szám 13. oldalán megjelent *Gregersen-Labossa György Álljunk meg egy szóra!* című írása.

Lelkész testvérem azt írta, hogy fájdalmat okoztam neki egy korábbi írással, amelyet úgy értelmezett, hogy a liturgikus megújulás ellen szóltam. A fájdalomért őszintén sajnálom, de azt kérem, hogy a soraimat olvassa el újra. Merthogy azok nem a liturgikus megújulást, nem is az új liturgiát kedvelőket, hanem a túlkapásokat kritizálták.

Hozzám Jézus tanítása, a reformatori lényegkeresés és a hazai evangélikus liturgiai örökség ismeretében az egyszerűbb formák állnak közelebb. Ennek ellenére 2005 tavaszán az országos közgyűlés tagjaként – éppen

a másként gondolkodó testvérek iránti szeretetből – magam is megszavaztam az új liturgia alternatív rendként való bevezetését. Püspökként is tiszteletben tartom és védelmezem a gyülekezetek szabad liturgiaválasztását, ugyanakkor a lelkészeket arra kérem, hogy a liturgiát soha ne helyezték a pásztorolásra bízott embereknél fontosabb helyre!

Hivatalunkba sajnos rendszeresen érkeznek panaszok a liturgiai megújulás zászlóvivő gyülekezetiből, hogy a változtatások miatt evangélikus gyülekezeti tagok elveszítik az otthonérzetüket saját templomukban. Ezen túl megbántott hívek elmaradásáról is kapunk információkat, arról, hogy más templomba vagy gyülekezetbe járnak...

Szerintem itt van az a pont, ahol meg kell állni! Hitvallásaink szerint a liturgia adiaforon, vagyis a hit szempontjából közömbös, és nem üdvösségbe vágó kérdés! Egyik liturgia sem ér annyit, hogy akár csak egy ember is elmaradjon miatta templomainkból vagy gyülekezezeinkből!

– *Milyen évet zár most a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület?*
– Nehéz, ugyanakkor sok öröme is okot adó évet. Isten iránti hálával gondolok arra, hogy ebben az évben is valamennyi gyülekezetünkben el tudjuk látni az igeszolgálatokat. Bár égető lelkészhiányunk nincs, idén

nyáron nehéz helyzet állt elő kerületünkben. A szokottnál sokkal több, összesen tizenegy lelkészünk pótlását kellett megoldanunk. Öten másik kerületbe távoztak, három lelkész-nőnk anyai örömök miatt kérte időlegesen a szolgálatból való felmentését. Egy lelkészünk civil pályára távozott, egy külföldi ösztöndíjra ment, egy iskolalelkészünk pedig, aki félállásban egy kis gyülekezetet is gondozott, gyülekezeti szolgálatát leadta.

Az idén kikerült teológusok közül kettőt tudtam ordinálni és gyülekezeti szolgálatba állítani. Egy lelkész-nőnk tért vissza a szülési szabadságáról, egy lelkészt kaptunk a déli kerülettől, egyet pedig Erdélyből. Örömmünkre egy ösztöndíjról hazatérő lelkészjelöltünk is szolgálatba állt.

Mivel összességében kevesebben vagyunk, a hiányzókat pótlását átszervezésekkel, több lelkész és lelkészjelölt segítségével, nagyobb áldozatvállalásával tudjuk biztosítani. Szeretném e helyen is megköszönni a szolgálatban álló és a helyettesítésekben is részt vállaló lelkészeink hűségese szolgálatát, áldozatát.

Kerületi alkalmainkért is nagy hála van a szívemben. Reményiségünket is meghaladta a tatabányai kerületi missziós napunk iránt megnyilvánuló érdeklődés. Jó hangulatú és jó légkörű, színvonalas programra gyűlhettünk össze. Felemelő volt Isten

családjában megélnünk az összetartozást. A házigazda gyülekezet remek szervezőmunkájáért köszönet! Szépen sikerült a hegyeshalmi kerületi énekkari találkozónk, és a révfülöpi oktatási központot teljesen megtöltő lelkészi munkaévkézdő csendesnapjaink is hasznosak voltak, hogy csak a fontosabb alkalmakat említsem.

Sok gyülekezetünk örömeiben is osztozhattunk. Templomok, gyülekezeti házak, lelkészlakások újultak meg, és Isten igéje ezekben a nehéz időkben különösen fontos erőforrásunk volt, amely épített és reményt adott.

Az idei év választási év is volt. Amikor arra gondolok, hogy a gyülekezeti szinttől az országosig valamennyi szinten sok száz elkötelezett hittestvérünk vállalt szolgálatot egyházunkban, hálával telik meg a szívem. Isten áldja meg testvéreinket és mindannyiunkat, hogy hittel, szeretettel, hűséggel és bölcsen tudjunk munkálkodni a ránk bízottakért, egyházunkért!

– *Püspök úr hogyan éli meg az adventi időszakot? Mi a legfontosabb ilyenkor az Ön és családja számára?*

– Nagyon szeretem az adventi időszak hangulatát. Az egyházi üzenete is közel áll a szívemhez, de a külső kellékeit is kedvelem. Bár hideg és

ÉGTÁJOLÓ

sötét időszak ez, éppen attól válik varázslatos, hogy nem tapadunk bele. Az Eljövendő fogadására készülünk. Tülnézünk azon, ami éppen van. Ha fázik is a lábunk, megyünk, mert dolgozunk, célunk van. Készülődünk, és szereteteinkre is többet gondolunk.

Ebben az időszakban a kerületi feladatok dominanciáját a gyülekezeti programok veszik át.

Amit személy szerint én is, és családom is nehezen élünk meg, az a túlfeszített tempó és a folyamatos időhiány. Jó lenne, ha egyszer lehetőség volna családtagjaimmal együtt csak úgy nyugodtan sétálni!

■ E. É.

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Adventi szlovák gyermektalálkozó

Adventi gyertyagyújtás és színes programok várták az idén is az országos szlovák adventi gyermektalálkozó résztvevőit december 7-én a budapesti Szlovák Intézetben.

Az Országos Szlovák Önkormányzat az intézettel és a Vertigo Szlovák Színházzal együttműködve már több mint tíz éve szervez országos adventi gyermektalálkozót a szlovák nyelvet oktató általános iskolák tanulói részére. Az ország egész területéről, több

mint harminc nemzetiségi általános iskolából érkeztek felső tagozatos tanulók és tanáraik, összesen mintegy száz gyermek és negyven pedagógus.

Az idei alkalmon Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke is gyújtott gyertyát az adventi koszorún, majd az advent és a karácsony fontosságáról szól röviden a gyermekeknek.

■ KISS TAMÁS felvétele

Dzsessz a templomban – csodákkal

A legnagyobb csoda az ember újjászületése

▶ **A csoda születéséből nem hagyható ki Isten, ahogyan az ember újjászületésében is ő volt jelen – hangsúlyozta Bakay Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos cigánymissziói referense december 8-án Békéscsabán, a helyi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) adventi irodalmi kávéházi alkalmán.**

A Kistemplomban rendezett eseményen az igehirdetés szolgálatát végző Bakay Péter *A születés csodája – a csoda születése* címmel az egybegyűlteknek a *Lukács evangéliumában* olvasható karácsonyi történet alapján szólt. Beszélt Isten földre születésének botrányosan profán körülményeiről, de arról is, ahogyan korunk – tagadásba vagy közömbösségbe kényszerített – emberének figyelme elterelődik erről a csodáról.

Nekünk, keresztényeknek gyermeki módon, az ő nyitottságunkkal, hitük bátorságával kellene rácsodálkoznunk a teremtett világ szépségére, a minden pillanatban megszülető millió és millió csodára, ahelyett hogy annyit panaszkodunk és sópánkodunk – hangzott el, majd az igehirdető folytatta: Isten bennünk akar megszületni, bennünket akar újjászülni. A Biblia figyelmeztet, hogy szükséges nekünk újonnan születnünk, és bizony eszerint is élünk. A legnagyobb csoda az ember újjászületése, Isten törekvése, hogy újjá akar szülni. Itt és most. Annyi évesen, olyan külsővel és belsővel, ahogyan vagyunk, ahogyan elé állunk.

A KIE irodalmi kávéházának zenész vendége ezúttal a Horváth Elek vezette JazzElek együttes volt. A trió tagjai: Horváth Elek (nagybőgő), Bánfi Miklós (zongora) és Ugró Béla (dob), kiegészülve a nagyon tehetséges Gáspár Szilvia énekesnővel. Előadásukban az adventi ünnepkör dalait játszották, kiegészítve néhány Bach-átíráttal.

A közönség hamar ráhangolódott a közismert angol nyelvű slágerekre, mint a *Let It Snow*, a *Christmas Song*, a *Jingle Bells*, a *White Christmas*, a záródalt, a *Csendes éjt* pedig már együtt énekeltek a zenészekkel. A dzsessz dallamai nem csengtek idegenül a templom falai között sem, inkább az advent derűjét hozták el.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A kávéházi irodalmi jellegét adventi versek adták meg; míg kint hullott a hó, bent jólesett a házi sütemények mellé felszolgált meleg tea és kávé. Közben elhangzott Csobai Elenának, a békéscsabai evangélikus gimnázium angol–rajz szakos tanárának festménykiállítás-megnyitója is. A tárlatot a lelkesívi hivatal előterében lehet megtekinteni.

■ SZEGFŰ KATALIN

Ökumenikus körben a reformáció örökségéről

▶ **Izgalmas kerekasztal-beszélgetésnek lehettek tanúi, akik december 8-án délelőtt ellátogattak a budapesti Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermébe. A Magyarországi Luther Szövetség és egyházunk reformációi emlékbizottsága közös szervezésében zajlott disputát e címmel hirdették meg: *Hogyan tekintenek Luther és a reformáció 500 éves örökségére a testvéregyházak?***

A dr. Lackner Pál, a Luther-szövetség alelnöke által moderált eszmecsere résztvevőiként dr. Kránitz Mihály római katolikus teológus, egyetemi tanár, dr. Szabó István református püspök, Papp János baptista egyházelnök, dr. Fabiny Tibor evangélikus egyetemi tanár és dr. Imrényi Tibor ortodox címzetes esperes (*képünkön az említés sorrendjében*) arra keresték a választ, hogy ötszáz év után mennyiben változott felekezetükben a reformáció megítélése, s hogy ma mit vállalnak, illetve nem vállalnak a lutheri örökségből.

Kránitz Mihály II. János Pál pápára hivatkozott, aki katolikus egyházfőként 1983-ban kijelentette, hogy „Luther atyánk a hitben”. A II. vatikáni zsinat következményeként a katolikus látásmódot mind a mai napig az ökumenében beállt pozitív fordulat határozza meg: „Azokat az értékeket, amelyeket a reformáció hangsúlyosnak tartott, katolikus részről is tudjuk vállalni” – hangzott el. Kránitz professzor azt is leszögezte, hogy nincs kétféle evangélium. Sorakozunk fel egymás mellé Krisztus követésében és Krisztus hirdetésében, mert ezekben egyeknek kell lennünk.

Imrényi Tibor szerint az ortodoxia úgy tekint a reformációra, mint a nyugati egyházban történt szakadásra, amelyben az ortodoxia nem

vett részt. Így ortodox részről a reformációhoz való viszony gatlásoktól, illetve feszültségektől mentesebb. Fontos – állapította meg –, hogy az egyház egykor megvolt egységének hiányára bűnbánattal tekintünk.

Szabó István református püspök felhívta a figyelmet arra, hogy a 2010-től 2017-ig tartó tematikus évek témái (*Reformáció és nyilvánosság, illetve szabadság, nők, tolerancia, kultúra, oktatás, nemzet, ünnep*) mellett még számos más kérdést is érinteni lehetett volna. A lutheri dráma ugyanis nem az említettek körül forgott, hanem az volt a közép-

igyekeznek hozzájárulni a jubileumi megemlékezésekhez – mondta a baptista egyházelnök.

Fabiny Tibor Jézus és a reformáció radikalitását emelte ki. Luther szerint egyfelől minden hívő ember teológus, másfelől azonban nem az olvasás és a spekulációk tesznek minket teológussá, hanem az élet, a halál és az elkárhozás ténye. Luther egzisztenciálisan, egyszersmind radikálisan szólította meg a kor emberét. Fabiny Tibor szerint a reformáció reformmozgalom volt az egyetemes egyházon belül. Az ortodox vagy a középkori lelkiség számunk-

KISS TAMÁS FELVÉTELE

pontjában, hogyan találja meg a bűnös a kegyelmes Istent. A lényeg tehát az üdvösség kérdésén van.

Papp János a reformáció lutheri és kálvini nagy irányzata mellett a sok zsakutcát is magában hordozó anabaptista mozgalomra mint a reformáció egy külön ágára emlékeztetett. Ez bizonyos értelemben az 1609-ben megalakult első baptista közösség elődje is volt. Az anabaptista mozgalom jeles személyiségeinek és műveinek kiemelésével, feldolgozásával – baptista egyháztörténészek által –

ra is nagyon fontos. A 21. században élő keresztényekként egy óriási kórusnak vagyunk a tagjai, és mindannyian az ősök hitéből élünk.

A múlt szombati kerekasztal-beszélgetés előzménye a Strasbourgi Ökumenikus Intézet 2012-es nyári egyhetes nemzetközi konferenciája volt, amelyet ugyanebben a témában rendeztek a társegyházak prominens képviselőinek részvételével. Ez adta az ötletet a jelenlegi disputához, amelynek reménység szerint folytatása is lesz.

■ LÁSZLÓ VIRGIL

AZ ÖKUMENIKUS SEGÉLYSZERVEZET ADVENTI AKCIÓJA

1353-as adományvonal a hazai és határon túli rászorulókért

Az „Ételt az éhezőknek, otthont az otthonatlanoknak, esélyt az esélyteleneknek!” jelmondat magában foglalja az Ökumenikus Segélyszervezet egész éves munkáját átható törekvést is: a nélkülözök nehézségeinek enyhítése mellett sorsfordító esélyt, a szegénységből való kitorési pontot szeretne nyújtani.

Intézményein és országos segélyközpontjain keresztül a segélyszervezet több tízezer embertársunknak segít. Egész éves munkája során többek között élelmiszerekkel, ruhával, tűzifával, gyógyszerrel, tanszerrel támogatja a nélkülözök családokat; étellel, melegedővel, szálláslehetőséggel segíti a fedél nélkülieket. A szervezet szociális és fejlesztési központjai felzárkózást segítő programokkal támogatják a nehéz sorsú gyermekeket; képzéssel, tanácsadással nyújtanak segítséget a hátrányos helyzetű álláskeresőknél a munka világába való visszakérésben.

A támogatásban bárki segíthet: a 1353-as adományvonalon hívásonként 250 forinttal, az ország bármelyik Tesco áruházában kapható adománykupon megvásárlásával pedig kupononként 200 forinttal.

A budapesti Vörösmarty téren megrendezett adventi vásár területén a segélyszervezet adománygyűjtő pontot állított föl, ahol önkéntesek fogadják a pénzádományokat. A helyszínen lehetőség nyílik megismerkedni a szervezet munkájával, az adományozók pedig a szolnoki családok átmeneti otthonában készült mézeskalács szívet kapnak ajándékba.

Közvetlenül az adománypont mellett, a Magyar Posta házikójánál a 250 forintba kerülő karácsonyi képeslapok megvásárlásával is csatlakozni lehet a gyűjtéshez.

A budapesti Andrásy úton sétáló az Operaház által szervezett *Diótörő fesztivál* keretében árusított forralt bor árval, míg átutalással vagy csekken a 11705008-20464565 bankszámlaszámon támogathatják a rászorulókat. A bankkártyával rendelkezők a www.segelyszervezet.hu oldalon elérhető adományboltban többféle adományozási lehetőség közül választhatnak.

A segélyszervezet határon túli rászorulókat is segít. Így például a marosvásárhelyi Lazarenum Alapítvány által támogatott szegény sorsú

és árva gyermekek, illetve idősek otthonának lakói számára viz karácsonyi ajándékot. A több mint száz rászoruló segítő akció a „szerelem.éhség” országos adventi adománygyűjtéshez kapcsolódik, és a határainkon túl élő rászorulókat támogatásának fontosságára igyekszik felhívni a figyelmet.

A több mint egymillió forint értékű adományt Budapestre teherautó viszi el Marosvásárhelyre. A dobozokba a karácsonyi ajándékok (csokoládé, müzliszelet, keksz, szaloncukor és játékok: könyvek, focilabda, mágneses rajztábla, sakk, játszószőnyeg, dart, gombfoci, asztali foci, röplabda, dob, furulya, társasjáték, hulahoppkarika stb.) mellé közel egy tonna tartós élelmiszer (liszt, rizs, tészta, cukor, étolaj, konzervek, lekvár, kakaó, tea) kerül.

Az *Evangelikus Élet* e lapszámának 6. oldalán található plakátot a gyülekezetek szíves figyelmébe ajánljuk. Kérjük, ha lehetőségük van rá, tegyék ki a hirdetőtáblákra.

■ IFJ. KIS BOÁZ

Variációk egy (szent) témára

Kamarás István új könyve

Raadásul micsoda gyönyörű témára! A keresztyénség és az európai kultúr-történet legismertebb és legmeghatóbb történetét, Jézus születésének történetét írja meg újra és újra meséiben *Kamarás István*. Azt a történetet, amelyet amúgy is ezerszer át-dolgozott már a hagyomány: a két bibliai beszámoló *Máté evangéliumából* és *Lukácséból* összemossák gondolatainkban, így kerülnek egymás mellé a messziről jött bölcsékből a népi emlékezet által Gáspárrá, Menyhértté és Boldizsárrá átvedlett „háromkirályok”, illetve a pásztorok angyalostul, kisbárányostul, mézes csuprostul.

Látnunk kell, hogy amit mi ünneplünk, az a mi agyunkban vált ilyen bohókás keverékké. Ez nem jelent hazugságot, épp ellenkezőleg, azt jelenti, hogy életünk szerves részévé vált a történet: az emberi gonoszság – Heródes és a szívtelen betlehemiek – éppúgy megjelennek benne, mint az egyszerű tisztaság a pásztorok között, a bohókás állatok és az isteni dicsőség fénye az angyalokkal. Mindaz benne van, amit tapasztalunk, és amire vágyunk.

Ebben a kavalkádban vesz részt játékosan Kamarás István, amikor továbbjuttatja a betlehemi történetet: hol a szereplők lesznek mások és mások, hol a helyszín lesz meglepően profán – ahogyan az eredeti helyszín, az istálló is radikálisan e világi volt. Így lesz Mária és József

az egyik mesében hajléktalan, a másikban bevándorló, a harmadikban cigány; a negyedikben magukról a háromkirályok tevéiről derül ki, hogy az ő nevük bizony Maris, Jóska és kicsi Jézus... (Sőt egyszer egy kacsacsőrű emlősről derül ki, hogy épp annyira különleges, két világ határán élő állat, mint ahogy Jézusban van egyszerre jelen az emberi és az isteni...)

A helyszín egyszer egy rendőrkapitányság fogdája, másszor egy pláza vagy éppen egy különleges katedrális Santa Fében. Az angyalok talán nem mások, mint a rosszcsontrókon gyerekek, a háromkirályok politikusok, Heródes a pláza igazgatója vagy éppen a rendőr-főfelügyelő... A napi politika, a mindennapok és

a gyermeki fantázia terében játszódik a jól ismert történet. Annyiban mások ezek a mesék, mint az eredeti történet, hogy a szereplők tudják magukról, hogy egy már megtörtént történet történik velük. Szerepeket játszunk, ki az angyalét, ki Heródesét, ki Jézusét, ismerjük az eredetit, ahhoz igyekszünk igazodni.

Az alapkonceptióból fakad, hogy a történetek célja mintha kissé megfordulna: néha a betlehemi történet válik a társadalom, a mai valóság kritikájává – ennyiben emlékeztet *Szabó Dezső Feltámadás Makucskánjára*.

De félreolvasnánk a könyvet, ha aktuálpolitikai üzeneteket igyekeznénk kiolvasni belőle, ha fegyvert akarnánk belőle kovácsolni valamely

luk nagyobb hatalommal, az Isten szeretetével találkoznak. A szerző szeretettel, de iróniával beszél a közélet minden szereplőjéről, hovatarozástól függetlenül – a konzervatív és liberális egyaránt esetlenné válik, ha nem ő van a középpontban. Ők azok, akik egyszer csak abba a helyzetbe kerülnek, hogy az övéknél nagyobb dicsőség megjelenéséhez kell asszisztálniuk, és – jobb esetben – rádobbnak saját nevetségességükre, rosszabb esetben elhítetik magukról, hogy statiszták létükre jól játszották főszerepüket. Megbocsátást csak az agresszív nem kapnak, akik azt hiszik, nincs is szükségük kegyelemre, s így nincs szükségük arra sem, hogy odatérdeljenek, akik meg vannak

győződve arról, hogy mindig nekik kell irányítaniuk az eseményeket.

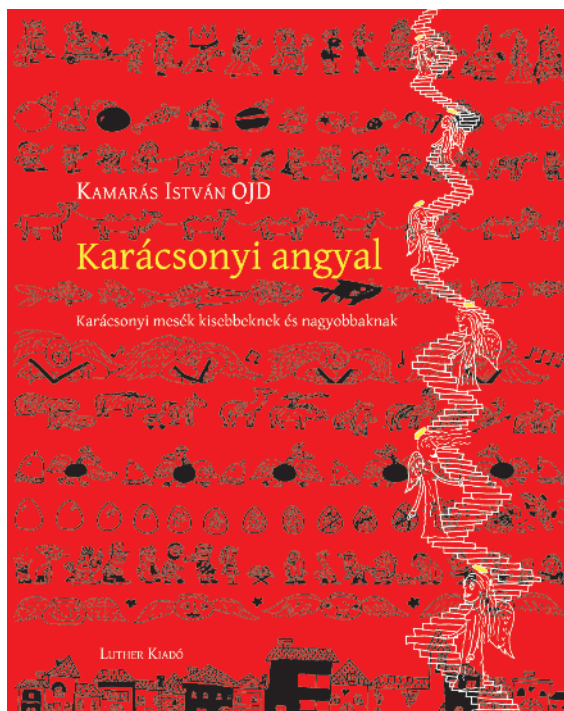
Mivel a tizenhárom mese ugyanazt az egy történetet fogalmazza meg mindig másként, ellent kell állni a kísértésnek, és nem szabad egyszerre elolvasni őket. Mintha a tipográfia is a türelmes olvasásra kényszerítene miniket, az oldalszámok sem számokkal, hanem betűkkel vannak leírva: el kell olvasni őket. Ilyen lassabb, élvezetes olvasásra kényszerítenek a grafikák, a szerző unokájának, *Kamarás Milánnak* a rajzai.

A rajzokat és a szövegeket együtt figyelve elképzelem, ahogy a nagypapa és az unoka jókat nevetgélnek együtt, eleresztik fantáziájukat, amikor

este lefekvéskor játékosan és szürreálisan fogalmazzák újra saját betlehemesüket – és nem félnek a blaszfémia vádjától, hiszen hogyan is lehetne szó ott istenkáromlásról, ahol az Isten maga jelenik meg? És egyáltalán, van az eredetnél meghökentőbb történet?

■ HEGEDŰS ATTILA

Kamarás István OJD: Karácsonyi angyal – Karácsonyi mesék kisebbeknek és nagyobbaknak. Luther Kiadó, Budapest, 2012. Ára 1690 forint. A kiadó adventi könyvvásárára keretében december 22-ig megrendelve vagy megvásárolva kedvezményes ára 1521 forint.

lyik táborral szemben. Ne mutogassunk ujjal, hogy *na ugye*, ha kevésbé szeretett alakokra ismerünk rá, de ne sértődjünk meg akkor se, ha szívünkhez közel állót ér a szeretetteljes fricska.

A történetek mesék gyerekeknek és felnőtteknek, nem politikai pamflet – arról meg nem a szerző tehet, hogy ilyen világban élünk. Igaz, a világ Jézus idejében sem volt külön, épp ez a szívderítő benne: ha az a kor és az a hely szentté válhatott azáltal, hogy Isten megjelent benne, a mi mostani korunk miért lenne kivétel?

Mindenesetre kortársként jó érzés látni, ahogyan a mindig sikeres – vagy annak látszani vágyó – politikusok csetlenek-botlanak, amikor ná-

Megjelent a Credo evangélikus folyóirat 2012/2. száma. A tartalomról:

Dolce vita – A folyóirat szerkesztője, *Zászkaliczky Zsuzsanna* beköszöntőjében *Benczúr Emese* képzőművész azonos című képinstallációját ajánlja. A műalkotás az első magyar műként szerepelt a torinói Artissima kortárs művészeti vásáron november elején.

Márta és Mária – A lukácsi „trialógusok” üzenete – *Németh Zoltán* pécsi evangélikus lelkész írásmagyarázata Lk 10,38 alapján.

Alkalmi vers; E. G. születésnapjára – Az *Idézöl* című rovatban *Szabó T. Anna* versei adnak lelki út-
ra-
látolt.

2017 égyezsak-amerikai lutheránus szemével – Ez év júliusában Strasbourgban konferenciát rendeztek arról, miként készülnek az evangélikus testvéregyházak 2017-re, a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára. Az *Isten műhelye* című rovatban dr. Sarah Hinlic-

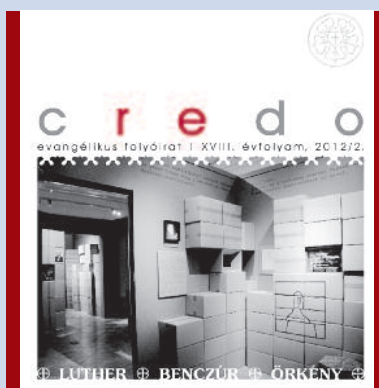
ky Wilson amerikai evangélikus lelkész előadásának – amely a tanácskozás záróreferátumaként hangozott el – írott változata olvasható *Szűcs Kinga* fordításában.

„Más övez fel téged...” – *Györfly Eszter* egyháztörténész ez alkalommal *id. Benczúr László* evangélikus egyetemi lelkész 1950–1953 közötti szolgálatáról írt tanulmányt a *Tanúk és tanulságok* című rovatban.

Az internet és a Shakespeare-kutatás – *Almásy Zsolt* irodalomtudós tanulmányában a Shakespeare-kutatás példáján keresztül mutatja be, hogy az internet, a web 2.0 újra-rajzolja a tudományos világ térképét.

In memoriam Örkény István – A *Szóbirodalom* című rovatban az idén száz éve született írónak állít emléket *Kamarás István OJD* szociológus, *Pádár Eszter* muzeológus, *Korompay S. Nóra* irodalomtörténész, tanár, *Muntag Vince* egyetemi hallgató, *Kézdy Edit* gimnáziumigazgató, *Hegedűs Attila* evangélikus lelkész, *Bodóczy István* képzőművész, *Ker-*

Folyóirat-ajánló

tész Botond történész és *Szónyi István* szabadgondolkodó, fotós.

Emlékhely, múzeum, történelem – *Harmati Béla László* művészettörténész a francia protestantizmus két múzeumát ajánlja a *Szemle* című rovat első cikkeként. A gazdag egyháztörténeti áttekintéssel

megírt tanulmány az elzászi Musée Oberlin hagyományos emlékhely-múzeumba, illetve a dél-franciaországi Ferrières-ben nemrég újonnan épült, liberális múzeumi koncepciót képviselő kiállítóhelyre kalauzol.

A békés rendszerváltás ára – *Kertész Botond* összefoglaló írása a *Levéltárak és kommunizmus-kutatás – Levéltári kutatások a rendszerváltás előtti évtizedek történetének feltárássá* című, szeptember közepén Esztergomban megrendezett konferenciáról.

A Kodolányi János Fal(u)múzeumról – *Molnár Krisztina Rita* e címmel ajánlja a telki Pipacsvirág Általános Iskolában márciusban megnyílt kiállítást, amely a településen 1899-ben született írónak állít emléket.

Női dolgok – *Hivatásunk az élet – reformáció és nők* címmel rendeztek kiállítást az Evangélikus Országos Múzeumban a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára készülve. A tárlattal kapcsolatos gondolatait *Kovácsné Tóth Márta* evangélikus lelkész ösztötte meg az olvasókkal.

Hispania egyik legutolsó tudosa? – *Maimónidész (Rabbi Móse ben Maimón) Értekezések az isteni igazságosságról, üldözöttségéről, megtérésről és feltámadásáról...* című könyvét (szerkesztette: *Babits Antal*) *Ulhrman Iván* tanár ajánlja.

A kiállítás mint a tett színhelye – *Frazon Zsófia Múzeum és kiállítás – az újrajzolás terei* című könyvről *Sinkó István* képzőművész ír.

„...aki aranyatomet kapott...” – *Polgár Rózsa* (szerk.) *Szövött kárpitok* – *Woven Tapestry* című albumáról *Berkes Livia* művészettörténész tollából olvashatunk.

Norvég minták – *Per Petterson Lótolvajok*, valamint az *Átkozom az idő folyamát* című könyvét *iff. Kézdy Pál* erdőmérnök ajánlja.

Credo evangélikus folyóirat – 2012/2. szám. Szerkesztő: Zászkaliczky Zsuzsanna. Luther Kiadó, Budapest. Ára: 580 forint. A digitalstand.hu-n megvásárolva egy lapszám ára 320 forint.

Jegyzetlapok

(Napló, 2012)

Régi társaság. Emlékszem, kezdő firkász koromban, amikor Vásárhelyről Budapestre jöttem, kikkel találkoztam a Szépirodalmi Kiadóban. Főleg a hét végén jött össze előkelő csapat, jeles költők, írók, olykor a világirodalom nagyjai. *Weöres Sándor, Juhász Ferenc, Vas István, Ottlik Géza, Koromos István, Domokos Mátyás...*

Kopott papírlapokon még ma is őrzök mondatokat, remek útravalókat: „Az írás nagyobb része önmutogatás, azt a keveset mintha Isten diktálná...” „Néha hallom *Babits* sorait: talán nem is olyan nagy dolog a halál...” „Mennyi küszködés, szenvedés az életben, és mégis, az egész gyönyörű volt.”

Gombrowicz: Napló. Néhány napja a nagy lengyel drámaírórt olvasom. Akkor kezdte följegyzéseit, amikor 1939-ben partra szállt Argentínában egy fillér nélkül, s lassan visszatért nyelvéhez és emlékeihez.

Találóa fogalmazott kortársa, *Czesław Miłosz*: Gombrowicz könyve úgy hat, mint a centrifuga, kiszórja a feleslegeset. Visszatér örök kérdéseikhez: mi születik Lengyelországban? A bolsevizmus által tönkretett és eldurvult lelkekben?

1953-ban írta: „Az egyház fél az embertől, és én is félek tőle. Az egyház nem bízik az emberben, és én sem bízom. Az egyház, szembeállítva a mulandóságot az örökkévalósággal, a földet az éggel, megkísérli, hogy az embert eltávolítsa a természettől, ami számomra nélkülözhetetlen.”

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

szeretet.éhség.

Ételt az éhezőknek, otthont az otthontalanoknak,
esélyt az esélyteleneknek.

**ÖKUMENIKUS
SEGÉLYSZERVEZET**
HIA-HUNGARY

ADOMÁNYVONAL

1353

MINDEN HÍVÁS SEGÍT!

EGY HÍVÁS **250 FT** ADOMÁNYT JELENT

A feltöltő kártyás (prepaid) adományozók esetében az adomány összege a mindenkori hatályos áfa értékével csökkenhet.

CSAFFER ZOLTÁN FELVÉTELE

Vetés közben

► **Az idei adventben jelent meg a Luther Kiadó gondozásában Zászkaliczky Pál Vetés közben – Áhítatok és imádságok az év minden napjára című kötete. A könyvhöz id. dr. Hafenscher Károly nyugalmazott lelkész, teológiai tanár írt ajánlót – az ő szavaival ajánljuk mi is a kiadványt.**

Váratlanul ért a szerző felkérése, hogy írjak a hamarosan megjelenő könyvéhez rövid előszót vagy ajánlást. Az utóbbi formát választottam. Szívesen teszek eleget kérésének, hiszen nekem is szívügyem az Isten igéjével való naponkénti foglalkozás és az imádság. Így hát szeretettel ajánlom minden olvasónak, imádkozó testvéremnek e könyv minden szavát, az egész esztendőre szóló imádságosgyűjteményt, áhítatoskönyvet.

Hálásan köszönöm a szerzőnek a bizalmát. Jóllehet több mint másfél évtized választ el minket időben egymástól, de ugyanannak a szent ügynek vagyunk képviselői, szolgálói, a különbség ellenére is.

Külön figyelmességnek tartom, hogy a szerző a szokásos polgári évet tartja szem előtt, és így mind a 366 napra felajánlja szolgálatát: segíteni akar imádkozó testvéreinek. Az egyházi év ugyanis csak részben kötődik konkrét dátumokhoz (karácsony, év este, újév napja, vízkereszt ünnepe, a reformáció emléknapja Krisztus-ünnepként). Húsvét ünnepe és az azt megelőző böjti időszak csakúgy, mint a mennybemenetel ünnepe, valamint pünkösdi napja a tavaszi napjegyenlőségtől függő ünnepek.

Szívesen vállalkoztam erre a szolgálatra, mivel *gyakorló imádkozóként* magam is várom a segítséget, a bátorítást, hiszen valamennyien meglankadunk az imádságban. Egy ilyen imádságoskönyv segít a „lelki pusztaságok” idején, hogy újra megerősödhessünk.

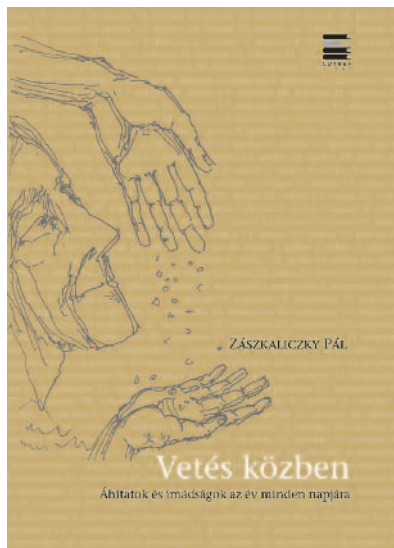
Egykori *igehirdetőként* is ajánlom ezt az imádságoskönyvet. A könyv stílusán érzem, ezek a fegyelmezett, azonos méretre szabott áhítatok eredetileg igehirdetések voltak, amelyeket a szerző volt gyülekezeti tagjainak és tanítványainak mondott el. Ez külön műfajt jelent (*oral writing*), és nem egyszerűen írásműnek szolgál, hanem „fülből való” Luther megállapítása szerint.

Tanárként is ajánlom. Sok mindent oktattam: homiletikát, egyháztörténetet, felekezettudományt, ökumenikát; szívesen és szakmabeliként ajánlom Zászkaliczky Pál testvérem most felajánlott szolgálatát.

Bűnös emberként, botladozó tanítványként magam is rászorulok a könyv mondanivalójára, hiszen nem elméleti kérdés számomra a hit hold-

fogyatkozása, meglankadása, a kételkedés, a bizonytalanság, a csüggedés, az elerőtlenedés sem. Bátorításnak, testvéri szolgálatnak tartom e könyv minden sorát.

Az *imádság iránt érdeklődő emberként* dialógus típusú imádságnak érzem valamennyi olvasható szakaszt. Hasonló Luther Márton *Jer, örvendjünk, keresztyének* című, ismételten közreadott napi imádságos anyagához. Azt érzi az ember, kettős ábrázata van a leírt és elmondható imádságoknak. Egyfelől Jézus barátait tanítja (Jn 15,14), és ezzel megbecsülését fejezi ki, hiszen az *Őszövség* csak Mózes jellemzi Isten barátjaként. Erre a megbecsülő megszólításra válaszol a tanítvány, de nem él vissza a felajánlott barátsággal, hanem Úrnak szólítja a Mestert. Ez a dialógusjelleg jellemző például *Ordass Lajos*

püspök imádságaira is, és jellemző lehet minden őszintén imádkozó, bátorításra váró imádkozó testvére, aki Úrával folytatott beszélgetésnek tekinti az imádság alkalmát, és ezért őszintén tárja fel szívét, lelkét, életét.

Irodalmat szerető emberként örvendezve tapasztaltam meg, hogy a szerző éppen úgy szereti a magyar, mint a világirodalmat. Nem szűkül be a tipikusan keresztyén szókinccset használó írókra, hanem szívesen idéz mind a magyar irodalom, mind a világirodalom jelentősnek tartott szerzőitől. Minden művelt ember örül ennek a nyitásnak, és hálás, hogy nemcsak szókinccset, de hitéletét is gyarapíthatja az idézett kincsekkel.

A szerző úgy próbálja követni Mesterét, hogy maga is jó pásztor akar lenni hallgatóinak, olvasóinak. A fájdalomakat ismerő, betegekhez közel álló, a haldoklókat és gyászolókat megértő, segítő Jézus Krisztus, a keresztre feszített segíteni akar rajtunk is, szenvedő, gyakran beteg, gyógyító, halandó embereken. Ebben az értelemben is nagyon „szimpatikus”, vagyis tanítványainak együtt szenvedő Urunk, az emberarcú, testté lett Isten. A keresztes felé vezető úton el-esésekor nemcsak a cirénei Simon se-

gített Jézusnak, hanem a legenda szerint az irgalmas Veronika is, aki fehér kendőjével törölte le a vért verítékező arcot, és ezzel a legjobb „fényképet” készítette el a szenvedő Krisztusról (5. és 6. stáció a kereszttúton).

Teológiatörténeti jelentősége volt annak, sőt én Isten ajándékának tekintem, hogy magyar evangélikus különlegességként a huszadik század húszas éveinek közepétől kezdve a mi egyházunkban a Luther teológiáján való tájékozódás és az ébredési mozgalmak egy időben kezdődtek, amire nincsen példa sem a német, sem a skandináv, sem a tengerentúli evangélikusságban! Külföldiek látogatásakor rendszeresen megemlítettem ezt az „egyházi hungarikumnak” számító jelenséget, melyet Isten gondoskodó, a nehéz időkre előkészítő ajándékaként kaptunk valamennyien. Az áhítatoskönyv jól tükrözi ezt a megőrzésre érdemes, nagyszerű kettősséget.

Barátaimra, kollégáimra emlékezve nem tudom elfelejteni, hogyan szorultunk rá egymás segítségére, és miként állítottunk össze „imádságlistákat”, amelyeket reggeli vagy esti elcsendesedésünkhöz végigtekintettünk, tudván, hol kinek mire van igazán szüksége.

Az evangélikus imádságoskönyv szerzője *túllát felekezeti korlátainkon*: római katolikus, református, szabadegyházi irodalomra, énekkincsre, bizonyágtételre éppen úgy figyel, mint saját felekezetünk kincseire. Írásán érezhető, hogy túl vagyunk az eucharisztikus kongresszus (1938) utáni légkörön, és a vatikáni zsinat nálunk is oldást, harc helyett felekezeti egymásraultaltságot hozott egy szekularizált, elvilágiasodott korban, ahol különböző keresztény felekezetek azonos vagy hasonló kérdésekkel küzdenek, ugyanakkor felekezeti létszámuk csökken Európa-szerte, nem csak a volt kelet-európai régióban.

Felelősséggel ajánlom ezt az imádságoskönyvet. Szolgatársaimat Isten védő és oltalmazó szeretetében ajánlom. Nem csupán a ma még szolgáló lelkész testvéreimet, a szolgálatban megfáradtakat, hanem a következő nemzedék lelkipásztorait is, akik más nyelven beszélnek, akiket már nehezebben értek, mint kortársaimat, és ők is bizonyára nehezebben értik a mi nemzedékünk tagjait. Mégis ugyanazt az ügyet szolgáljuk valamennyien.

Köszönöm a könyv írójának felelősségteljes munkáját. Isten áldja meg a szerzőt és az olvasókat, hogy egymásnak valóban segítségére lehessünk. Imádkozom holtig tanuló evangélikus lelkészekért, hogy „építsék egymást”, segítsék egymást a hitben és az egyre bonyolultabb szolgálatban. Testvéretek az Úrban:

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

Adventi leltár

Nagykabát
Kötött kesztyű
Hóangyal
Fahéj- és szegfűszegillat
Pattogó kandallótűz
Vastag, színes pamutzokni
Égősor az ablakban
Nagy bögre forralt bor
Madáretető a kertben
Koszorú fenyőgallyakból
Gyertyafények
Szalmacsillag
Szállingózó hópelyhek
az utcai kandeláber fényénél
Mézes dió kis befőttesüvegben
Dérrel lepett út menti fák
Sült alma
Friss fenyőtobozok az erdőről
Üdvözlőlapok, karácsonyi jókívánságok
Egy régi ének: „Veni, veni Emmanuel”
Adventi házikó kinyitható ablakokkal
Sültgesztenye-árus a téren
Karosszék állólámpával
Mazsolás kalács
Puha, meleg takaró
Naplemente narancsszínű felhőkkel
Cikkelyeire bontott mandarin
Madárnyomok a csillámló havon
Ágak piros boglyokkal
Kivilágított utcák kirakatablakai
Nagymama nagykendője
Csengőszerű közben néhány pillanatnyi csend

Adventi kedves dolgaim: élmények, képek, ízek, illatok. Tárgyak, amelyek meghitt délutánokhoz, estékhez kötődnek, gyermekkorom letűnt és mégis velem élő világához.

Találkozások villannak fel előttem, arcok-életek, akik egy-egy darabka adventet ajándékoztak nekem mind a

maguk módján: szavakból, érintések-ből, színekből, tapintatos hallgatásból.

Sorolom magamnak – csak úgy, amint eszembe jut – ennek az áldott időnek ajándékait. A „lényeges semmiségek” leltárát készítem. Gazdag vagyok. Nagyszerű ez a kincsshalmaz, ez a bőség. Ebben az idej adventben is került hozzá sok-sok minden. Hálás vagyok szavakért, felismerésekért, élményekért, hálás vagyok képekért, ízekért, illatokért, érintésekért, összevillanó tekintetekért...

Hálát adok az Ajándékozónak minden értelmet meghaladó, emberséges szeretetéért.

Gazdagok vagyunk mindannyian. Miénk az apró örömkökből összeszótt télidő, a várakozás belső izgalma, a csönd érintése. Miénk az otthonlét biztonsága, a készülődés zizegő neszei, a meglepetéseket rejtető titokzatosság.

Gazdagok vagyunk – s ez a gazdagság az ő ajándékozó jóságából, valójában az ő szegénységéből születik.

A régiek, bölcs eleink szenteste napján csupán három szem búzát vettek magukhoz és egy pohárka vizet ittak. Böjtöltek, mert a Szenthez indultak találkozássra. S az a kevéske étel és ital emlékeztette őket: mással kell betöltekezni ma, s van úgy, hogy a kevés is elég lehet.

Karácsony nem a telítettség, hanem az üresség ünnepe. Úgy lesz az adventből kibomló ünnep igazi gazdagságot adó szent idő, hogy közben három kicsi búzaszemmel, pohárnyi vízzel növekszünk a Találkozásra. Kicsiny, egészen hétköznapi dolgok válnak fontossá. S az emberséges Isten lesz számunkra végül mindennél fontosabb...

■ VARGA GYÖNGYI

HETI ÚTRAVALÓ

„Építetek utat a pusztában az Úrnak! Az Úr jön hatalommal.” (Ézs 40,3.10)

Advent 3. hetében az *Útmutató* reggeli s heti igéi az Úr érkezésére figyelmeztetnek. Reá mutat Keresztelő János, Krisztus hírnöke: „Íme, az Isten Báránya!” (Jn 1,29.36) János csupán kiáltó hang, Jézus követe, útegyengetője; de mi is azzá lehetünk, ha továbbadjuk az örömhírt: „Íme, a mi Urunk, akit mindannyian várunk, ő megszabadít minket, alleluja.” (GyLK 727) Ám senki meg ne tévesszen minket, mert az „Isten valamennyi ígérete Jézus Krisztusban lett igenné, és általa lett ámené Isten dicsőségére.” (2Kor 1,20; LK) Az *Őszövség* evangélistája az Urat jó pásztorként látja eljönni, aki szelíden terelgeti nyáját, s gondosan és óvatosan vezetgeti juhait. Keresztelő János az ítélobíró várta, börtönéből ezt kérdezte: „Te vagy-e az Eljövendő, s mást várnak?” Isten irgalmassága mind e ideig diadalmaskodik az ítéleten, s Jézus sem ítéli el a prófétánál is nagyobb útegyengetőjét, hanem így bátorít: „...boldog, aki nem botránkozik meg énbennem.” (Mt 11,3.6) „Hogyne volna boldog! Hiszen e Királyban és igéjében öröm helyett az egész világ megbotránkozik; mert nem akar Isten kegyelmére hagyatkozni – hanem a saját cselekedeteire és érdemére.” (Luther) Isten titkának sáfárai, az örömhír továbbadói hűségesek. Pál tanácsa: „Egyáltalában ne ítéljétek azért addig, míg el nem jön az Úr. ...és akkor mindenki Istenől kapja meg a dicséretet.” (1Kor 4,5) Egy héttel Jézus születésnapja előtt ma felcsendül Gábrriel angyal szava: Örülj! „Üdvöz légy, kegyelmebe fogadott, az Úr veled van! (...) Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezz Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd...” (Lk 1,28.31.32) De mi kinek tartjuk őt? Szentnek nevezjük, s az Isten Fiának? Pál ezért küldi áldását, mert csak Isten őriz minket hit által az üdvösségre, s így mindenkor örülhetünk! És: „Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket teljesen, és őrizze meg a ti lelketek, elméteket és testeteket teljes épségben, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére.” (1Thessz 5,23) Benne teljesülnek be Isten ígéretei, s ő a végső beteljesedés előlegét is adja a Szentlélek adománya által, s mert aki „Krisztusban megerősít és felken, Isten az. Ő pecsétjével el is jegyzett minket...” (2Kor 1,21–22; lásd Ef 1,13–14) János nemcsak a Jordán partján látta az Isten Bárányát, hanem a mennyben, Isten trónusánál is. S csak ő, a Messiás méltó erre, mert: „Íme, győzött az orszlán Júda törzseből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét.” (Jel 5,5) A felmagasztalt Krisztus szereti gyülekezetét, a filadelfiaiakról csak jót mond, mert nem tagadták meg a nevét. És akinek van füle, ma is hallja meg, mit üzen az Úr Jézus a Lélek által: „Eljövök hamar: tartsd meg, amid van, hogy senki el ne vegye koronádat. Aki győz, azt oszloppá teszem az én Istenem templomában...” (Jel 3,11–12) Jézus utolsó szava a Szentírásban ez: „Bizony, hamar eljövök.” Legyen a mi válaszuk is: *Marana tha!* „Jöjj, Uram Jézus!” (Jel 22,20) „Téged kér szívünk, Jézus, jöjj!” (...) / Ó, Jézus, hozzánk jöjj!” (EÉ 575,1)

■ GARAI ANDRÁS

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Hermelin

A ragadozók között két kedvencem van: a hermelin és a menyét. Hasonlítanak is egymásra, nyári bundájuk színe teljesen azonos, de a hermelin farka vége fekete, a menyété pedig vörhenyesbarna. Fekete a farokvég akkor is, amikor a bunda télen fehérre vagy sárgásfehérre változik.

Hajdan a cári családok tagjai téli ruhás hermelinekből csináltattak bundát maguknak.

A hermelin az ország egész területén előfordul, de jóval ritkább, mint a menyét. Kedveli a vizek környékét. Találkoztam vele egyebek mellett a Kis-Balaton Diás-szigetén vagy a Dinnyési-fertőn át vezető Kajtori-csatorna mentén, ahol törpeegerekre vadászott.

Fő táplálékát a rágcsálók jelentik. Nagyon sok mezei pockot fog – a hímeknél karcsúbb nőstények a föld alá is követik őket. Ügyesen kúszik, alkalmasan kifosztja a bokrokon épült márdérfészkeket. Egércincogással – akár a rókát – közelre lehet csalogatni.

A menyéthez hasonlóan rendkívül kíváncsi természetű. A Diás-szigeten

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

san élnek. A nőstények körülbelül hatvannapi vemhesség után hozzák világra kölykeiket. Rágcsálók föld alatti üregeiben pocok- és egérszörrel ágyaznak meg nekik.

A kicsinyek szeme körülbelül negyvennapos korukban nyílik ki. Körülbelül tízhetes korukig szopnak, de már korábban kijárnak az üregből, és játszanak egymással.

Első önálló zsákmányukat tíz-tizenkét hetesen ejtik el.

Hermelin télen (körben fent) és nyáron (nagy kép)

látott példányt dr. Keve Andrással hosszabb ideig figyeltük. A bokrok alatt bujkált, de percnként előjött, felágaskodott, fehér mellénykékét mutatta, aztán ismét eltűnt.

Hihetetlenül kecses mozgása minden alkalommal újra elbűvöl.

Nem alszik téli álmot, havas időben fehér bundája a rejtőzködésben segíti. Kiszemelt áldozatát óvatosan közelíti meg, majd hirtelen rohan rá.

A hermelinek a február-márciusi párosodási időt kivéve magányo-

A hermelin védett, természetvédelmi értéke tízezer forint.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány kölyke van egy anyának?
2. Milyen súlyú egy hermelin?
3. És egy újszülött?

Válaszok: 1. 2-6; 2. körülbelül 300 gramm; 3. 1-4 gramm.

A betlehemi úton

► Karácsonyhoz közeledve a *Napos oldalon* is feleleveníthetitek Jézus születésének történetét. Írjátok a vonalakra, mit ábrázolnak a rajzok!

Angyal vitte az örömhírt a pásztoroknak.

Egy istállóban született meg a Megváltó.

József és Mária Betlehembe ment az összeírás miatt.

Gá브리el angyal hírt vitt Máriának Jézus születéséről.

Azonnal útra keltek, hogy lássák az újszülöttet.

RAJZOK: JENES KATALIN

PRESBITERPORTRÉ

Rex – felügyelő

Interjú Haba Gáborral, az újpesti gyülekezet felügyelőjével

► A Budapest IV. kerületi Óceánárok utca zöld oázisa a két és fél hektáron elterülő Rex Állatsziget. A Rex Kutyaotthon Alapítvány idén ünnepelte huszadik születésnapját. De más ok is van az ünneplésre: november 28-án „Állat – élet – nem játék!” mottóval új Guinness-rekordot állított fel a maroknyi, lelkes csapat Haba Gáborral, az alapítvány marketing- és kommunikációs vezetőjével az élen, aki nem csupán állatvédő, hanem emberhalász is. 2010 óta tölt be presbiteri tisztséget az Újpesti Evangélikus Egyházközségben, idén pedig felügyelővé választották.

– Immáron egy Guinness-rekordot kérdezek arról, honnan jött, hogyan került egyházunk kötelékébe, és mi-féle missziókat folytat.

– Békéscsabán születtem. A szüleim nem voltak vallásosak. Ellenben a szomszédunkban lakott egy lelkész házaspár, akikkel hamar közeli kapcsolatba kerültünk. Ők igen nagy hatással voltak rám, aztán sajnos kitelepültek Németországba...

A szüleim rám bízták a döntést, és én döntöttem. 1992 nyarán, tizennégy évesen keresztelt meg id. Kutyej Pál. 2000-ben költöztünk Budapestre. Rendszeres templomjárók csak Laura lányom születése után lettünk a feleségemmel, de azóta is kitarunk e jó szokás mellett.

2010 októberében presbiterré választott a gyülekezet, nagy megtiszteltetés ez nekem. És talán még nagyobb, hogy most Bártfai Barnabás huszonnegy éves szolgálata után én vehettem át a felügyelői posztot. November 18-án, reménység vasárnapján ünnepeltük templomunk megújulását; örülök, hogy köszönetet mondhattam a támogatóknak, és hogy ebben a megszépült hajlékban folytathatjuk a munkát.

– Mik a tervei felügyelőként?

– Van néhány vesszőparipám. Az egyik az ifjúsági istentisztelet. Az újpesti és pestújhelyi lelkészekkel közösen szervezett, Új találkozás című tematikus istentiszteletek főképp a fiatalokat kívánják megszólítani. A dinamikában látom ezeknek az együttléteknak a fő erejét, igazi „lélekbomba” egy-egy ilyen alkalom. Minden hónap harmadik vasárnapján gyűlünk össze. Jól sikerült kísérlet volt például, mikor a békéscsabai evangélikus templomban tartottunk Új találkozást. Kondor Péter esperes és ifj. Kutyej Pál lelkész támogatását ezúton is köszönöm.

A másik fontos célom a káposztásmegyeri – még templom nélküli – evangélikusok bevonása az újpesti egyházközség gyülekezeti életébe.

Harmadik cél, hogy az újpesti gyülekezet védjegyévé vált harmónia és béke továbbra is meghatározó legyen. Szeretném tovább erősíteni közösségünk családias hangulatát.

– Mi szél hozta a Rex Kutyaotthon Alapítványhoz?

– Korábban is marketinges terü-

leten tevékenykedtem. Egy média- és reklámügynökségnél dolgoztam. Dr. Király Péter, a Rex alapítója 2011 januárjában megkért, hogy helyettesísem egy kis időre, aztán megtetszett a dolog. Most már igazgatóhelyettesi munkakört is ellátok. Én viszem például az egyik legfontosabb kampányunkat, amely a 1%-os adófelajánlásokat célozza.

– Hányan tevékenykednek itt az Állatszigeten?

– Tizenhárom munkatársam van. Több mint száz kutya, hatvan cica és jó néhány egyéb – például háztáji – állat él a szigeten...

– Miként támogathatja egymást egyházi hivatása és a Rexben végzett munka?

– Igyekszem ezt a kettőt valamelyest összekötni. A Rexben nyolc családi napot tartunk egy évben. Idén a gyülekezetet is invitáltam a Rex Állatszigetre, a víz világnapja, valamint a madarak és fák napja alkalmából tar-

tott rendezvényünkön Solymár Péter lelkész előadást is tartott, és meg is áldotta az Állatszigetet. Leginkább a gyerekeknek lehet nagy élmény egy ilyen alkalom, de a felnőttek számára is tanulságos: az ember mint társteremtő a többi teremtett lényvel való viszonyában bizonyíthat.

– November 28-án Guinness-rekordot állítottak fel: 6540 darab plüssállatot helyeztek el és számláltak meg a Rex Alapítvány munkatársai

és lelkes önkéntesei a magyarországi rekordok regisztrátorának, Sebestyén Istvánnak az ellenőrzése, felügyelete mellett. Mit üzen nekünk a sok ezer plüssállat?

– A plüssállatok a hús-vér lények másolatai. Ez a rekordot jelentő szám azonban elenyésző ahhoz képest, ahány állat sínylődik az utcákon, és ez sokszor az emberek felelőtlen-ségéből adódik. Ezt kell tudatosítani az emberekben. Az élő állatok nem játékszerek...

– Mi motiválta a rekord felállításában és lebonyolításában?

– Az Egyesült Államokból indult útjára a plüsshadsereg – Florida államban állítottak fel először ilyen rekordot 2008-ban 5884 „harcossal”. Mi ennek megdöntésére és új magyarországi csúcsléállítására vállalkoztunk egy egészen új kategóriában. A plüssállatok az alapítvány önkéntesei és más nagylelkű adományozók – cégek, magánszemélyek például Svédországból – bocsátották rendelkezésünkre. Mindezzel a felelős állattartás fontosságára kívánjuk felhívni a társadalom figyelmét. 6540 darab plüssállatot helyeztünk el 14 perc 52 másodperc alatt, így mi vagyunk a rekorderek mind a legtöbb plüss összegyűjtésében, mind pedig ezek legrövidebb idő alatt történő kipakolásában.

– A rekord megdöntése után is folytatódik a „pakolás”, olyan helyre kerülhetnek a játék állatok, ahol igazán örülnek nekik!

– Így van, jótékonyági célokat is szolgál a kampány. A plüssök nagy részét beteg és sérült gyermekeknek ajándékozzuk. És természetesen – ezer darab játékkal – egyházunk diakóniai osztályának munkájához is hozzájárulunk. A legegyszerűbb darabok országos turnéra indulnak – melynek keretében csapatunk állattartásról szóló előadásokat szervez –, 2013 tavaszán pedig a Rex Állatsziget Plüssállatmúzeumába kerülnek majd.

– De nem csak Guinness-rekordot döntött. Évekig versenyszerűen kick-boxolt, ha jól tudom. Mindezekkel igen „egzotikus jelenségnek” számít egyházunkban.

– Hat éves koromban kezdtem a kick-boxot. Édesapám vitt le mindig edzeni, aztán később ő maga lett az edzőm. 1990 és '96 között magyar bajnok voltam, '93-ban Eberben, Németországban, majd '96-ban Szege-den, „hazai pályán” is elnyertem az Európa-bajnoki címet. Folyamatosan nyomom követem a sportág eseményeit, magam viszont most már másik ringbe szálltam.

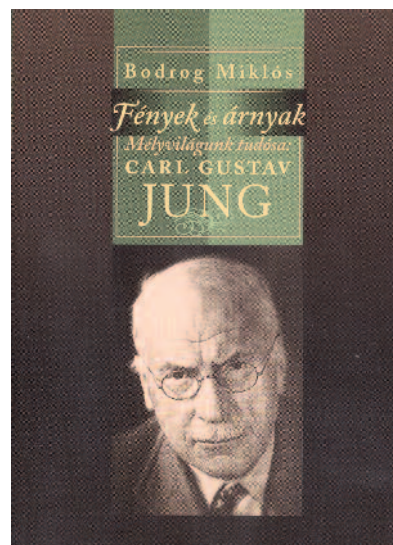
■ KINYIK ANITA

Fények és árnyak

Kötet Bodrog Miklós tanulmányaiból

► Bodrog Miklós evangélikus lelkész – aki 2009-ben fejezte be földi pályafutását – tiszteletre és figyelemre méltó szolgálatot végzett azért, hogy kitűnő nyelvi és tudományos felkészültségével közelebb hozta hozzánk a 20. század egyik legnagyobb, elméleti rendszert teremtő lélekgyógyászának írásait, gondolatait. A svájci Carl Gustav Jung-ról van szó, akit a Fények és árnyak címet viselő kötet az alcímében eképpen említ: Mélyvilágunk tudósa.

A kötetben Bodrog Miklós olyan tanulmányai jelentek meg, amelyek korábban különféle egyházi folyóiratokban láttak napvilágot 1967 és 2002 között. A Theológiai Szemle, a Diakónia, a Lelkipásztor, a Teológia folyóiratból gyűjtötte össze az írásokat a szerkesztő, Ugrin Aranka.

A tanulmányok többsége – a folyóiratok elvárásaihoz igazodva – „könnyen kezelhetően” rövid, olvasmányos, mert Bodrog Miklós egyik nagyszerű tulajdonsága volt a pazar, szellemes, kifejező stílus, amely azonban soha nem ment a tudományos-ság rovására.

Bátran kijelenthető, hogy hazánkban és egyházunkban kevesen értették meg olyan mélységig Jungot, mint a mi evangélikus lelkész kollégánk, aki szeretettel és hozzáértéssel vezette be olvasóit a neves, korszakot átalakító lélekgyógyász nagyon bonyolult fogalmi és elméleti világába.

A friss kötet hátsó borítóján Bodrog Miklós magyarul megjelent könyveinek címével is találkozhatunk. Részben egyszerű fordításokról, részben saját munkákról van szó, amelyek időtálló értéket képviselnek, az emberi lélek titokzatos világának mélységei felé tapogatóznak.

A jungi életművet szellemesen bemutatató tanulmányokban olyan, még mindig aktuális társadalmi jelenségekre irányítja a figyelmet a szerző, mint az alkoholizmus vagy az öngyilkosság. Remek elemzésében lelki és szellemi kapaszkodókat is kínál a gyakorló lelkészek, de a laikus kereszténynek számára is, mert a lélek titokzatos valósága mögött biztosan tudja az élő Isten szent valóságát. Idézi Jung híres kijelentését, hogy ő Istent nem „csak” elhiszi, hanem tudja létét, és ezzel a kijelentés-

sel istentapasztalataira utal, amelyeket saját életében és páciensei eseteiben élt át.

A tanulmánykötet két részből áll. Az első rész – amely a Lelkünk labirintusa címet viseli – elsősorban a jungi életművet mutatja be az említett folyóiratok adta keretek között. A második részben pedig az elméleti tételeket számunkra izgalmas területre vetíti ki a szerző ezzel a címmel: Vallás és pszichoterápia.

A keresztény embernek – az evangélikus igehirdetőnek is – szükséges szembesülnie a mélylélektan tudománya által felvázolt valósággal, hogy keresztény küldetésünket saját korunkban korszerűen tudjuk betölteni. Ezért is figyelemre méltók többek között az olyan tanulmányok, mint az Egyházi önismeret és konkrét szolgálat vagy A prédikátor önismerete mint igehirdetés-alkotó tényező, de utána gondolásra késztet A prédikátor felelőssége az igehirdetésben című viselő is.

Isten iránti hálával szabad ezt a kötetet kezünkbe venni. Hálával, amiért élt közöttünk egy kitűnő tudós, Bodrog Miklós, aki képes volt arra, hogy Jung rendkívül bonyolult tudományos világát s fogalmi szókincset magyarra fordítsa, és öneszmélkedésre kezünkbe adja; és hálával, amiért hozzásegít ahhoz, hogy – a leírtak fényében átgondolva szolgálatunkat – különösen a lelkipásztori vagy testvéri beszélgetések során közelebb kerüljünk azokhoz a felebarátainkhoz, akiket Isten titokzatos módon elének hoz, és ránk bíz. Egy ilyen tanulmánykötet segít lebontani ember és ember között a közömbösség falait, és erősíti evangéliumi felelősségünket.

A kötet műfajából adódik – de inkább segítségünkre van, semmint akadály lenne bármiben is –, hogy a tanulmányok valamelyest átfedik egymást; ám talán éppen ezek az ismétlődések segítenek abban, hogy még alaposabban megérthessük Bodrog Miklós tálalásában a jungi életművet.

Köszönettel tartozunk Ugrin Arának, aki szívvel-lélekkel gyűjtötte össze néhai tudós férje tanulmányait.

■ RIBÁR JÁNOS

Bodrog Miklós Fények és árnyak – Mélyvilágunk tudósa: Carl Gustav Jung. Kairosz Kiadó, Budapest, 2012. Ára 3800 forint.

Provokáló szabadegyetem

Harmadízben került sor december 3-án a budavári evangélikus szabadegyetemre. Ezúttal dr. Hankiss Elemér szociológus Emberlét a bizonytalanság korában címmel tartott érdekes előadást.

Az előadó – saját bevallása szerint – szándékosan provokálta és készített gondolkodásra a hallgatóságot szokatlan kérdésekkel, olyanokkal, amelyeket egy tradicionális kereszténységben élő ember magától talán nem is gondolna végig. Ennek köszönhető-

en több ízben is interaktívá vált az együttlét, még mielőtt a fórumra került volna sor. Az elhangzottak lényegét és aktualitását jól összegzi egy közelmúltban elhunyt történészről, Eric Hobsbawmtól idézett gondolat: „Ha társadalmunk nem tud gyökeresen megváltozni, akkor a jövőnk: a sötétség.”

Az előadás hangyaga meghallgatható az Északi Egyházkerület honlapján (eszak.lutheran.hu).

■ HHÁ

Ajándékok

Advent van. Közelednek az ünnepek. Gyertyát gyújtok, elgondolkodom; felidézem a korábbi esztendőket. A szekrényből közben előkerülnek a régi fotóalbumok: régi karácsonyok képei, gyermekkori ünnepek pillanatai. Némelyik már szinte teljesen kifakult, kopik hátukról a ceruzás fölirat.

Régi karácsonyok – sóhajtok –, régi lakás- és szobabelsők, hol szerényebben, hol gazda-

gaban díszelgő fenyők, rajtuk azokkal a mára már majdnem elfeledett konzumszaloncukokkal, melyek nagy részét nagyanyám mindig átcsomagolta, nagyobb, rojtosabb végeket varázsolva a cukorkaöltözeteknek.

Mintha most is a számban érezném azoknak a furcsa édességeknél az ízet. A habkrikákról meg nem is beszélve, amelyek nem ám plázák pol-

cairól, hanem a jó öreg cukrásztól megvásárolva kerültek a fára.

Régi karácsonyok – sóhajtok megint csak –, a képeken mosolygós arcok, szerető mozdulatok. Elmult rokonok arca, elköltözött szomszédok arca, távolba szakadtak arca... Mennyire hiányoznak! Nagypapám hangja, mintha hallanám; szegény minden karácsonyestén elénekelt nekünk a Csendes éjt...

Régi karácsonyok fényképei, mennyi, de mennyi kincset őriztek! Bárcsak meglevennének! De így is beszéltek.

Szeretem a karácsonyi üdvözlőlapokat. Régóta gyűjtöm őket, vagyis magától egybegyűlt jó pár évről évre. Asztalomon minden ünnepen a frissen vonultatott fel. Idén változtatok, régi karácsonyok fotóiból válogatok. Mily nagy ajándék lesz, még talán mások is belőlük meglepetésül...

S előkerült egy nemrég talált, öreg Biblia, odahelyezem majd a fa elé. Idén is kerekedem, karácsonyi „zarándok” lesznek, felkeresem azon falu kis lutheránus templomát, ahol őseim sok régi karácsonyt imádkoztak át. Megsimítom majd az ódon falakat, a picit nyikorgó padokat. Ezek lesznek az idej karácsony igazi ajándékai.

De addig is: „Advent. Dörög rendíthetetlen, / kemény királyi üzenetben.” (Túrmezei Erzsébet: Eljön.)

■ – KERESZÉNYI –

In memoriam Tarjáni Gyula

(1922–2012)

Tarjáni Gyula testvérünk 1922. január 8-án született a Nógrád megyei Béren Tarjáni Gyula és Vojtkó Teréz gyermekeként. Szülei keresztény hitben nevelték. A betűvetéssel és olvasással a helyi evangélikus iskolában ismerkedett meg.

Lelkésze, Mihalovics Sámuel esperes, látván gyors felfogóképességét, szüleinek javasolta, hogy a gyermek az aszói evangélikus gimnáziumban folytassa tanulmányait. Így is történt, ebben az intézményben tanult tovább, majd tett kiegészítő érettségi vizsgát.

A lelkes pályára készülve a soproni evangélikus hittudományi karra iratkozott be, és 1944-ben ugyancsak kitüntetéssel fejezte be tanulmányait. Lelkészi Kuthy Dezső püspök szentelte 1944 háborús viszonyai között Balassagyarmaton. Itt is kezdte meg segédlelkési szolgálatát, majd a Fejér megyei Pusztavámon, később Tatan folytatta.

Két évig volt Balassagyarmaton egyházkerületi missziói másodlelkész. Hatévi beosztott lelkési szolgálat után a szintén Nógrád megyei, akkor még járási székhelyként ismert Szirákon lett önálló lelkész 1950-ben. A csodaszép

belső berendezésű, olasz templomokra emlékeztető hajlék – melyet a főnemes Roth és Teleky család építtetett – hét évig volt szolgálati helye, majd 1957-ben Tokaj evangélikussága hívta meg lelkészéül. Itt is hét esztendő munkál-

nótté érlelődés helyét, miután Tarjáni Gyulát 1964-ben a gyülekezet hívta meg lelkipásztorául.

Itt tizenkét esztendőt töltött, átélve az ország akkor második legnagyobb városának minden kedvező és árnyakkal teli változását. A korabeli társadalmi és politikai viszonyok sokszor keserítették szolgálatát.

1977-ben ismételen házasságát kötött, Vass Ilona pszichológust vette feleségül.

Lelkeszi szolgálatát ezt követően Sátoraljaújhelyen és szörvényiban, majd az ózd-putnoki társgyülekezetben folytatta 1989-es nyugállományba vonulásáig.

Nyugdíjas éveit Miskolcon a diósgyőr-vasgyári gyülekezetben töltötte, ahol családi hajlékot vásároltak hitvesével.

Igehirdetéseit mély teológiai ismeret, blicitás és korszerűség jellemezte. Lelkipásztori alkat volt, aki sokat látogatott, hangszorgalommal kereste meg a családokat, ismerte hívei minden gondját és örömét. Ezért tudott életközeli prédikálni.

Az egyház Ura, aki elhívta őt szólóskertjébe, legyen áldott Tarjáni Gyula minden elvégzett szolgálatáért.

■ D. SZEBIK IMRE

HIRDETÉS

Zuglói zenés esték

„Jöjj, népek Megváltója”

Szeretettel várunk minden érdeklődőt december 20-án, csütörtökön 18 órára a budapest-zuglói evangélikus templomba, a Zuglói zenés esték sorozat adventi orgonazenés áhítatára. A koncerten Németh Csaba orgonaművész szolgálatával adventi és karácsonyi műveket hallhatunk majd. Műsor: Bach: Pastorella; Sweelinck: Fantasia chromatica; Bach: Nun komm, der Heiden Heiland; Mozart: f-moll fantázia; Franck: Prelúdium, fuga és variáció; Antalffy-Zsíross Dezső: Karácsonyi harangok.

A belépés díjmentes, adományait a sorozat fenntartására szívesen fogadjuk!

Istentiszteleti rend • 2012. december 16.

Advent 3. vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: Mt 11,2–10; Ézs 40,1–8. Textus: Kol 2,1–7. Énekek: 140., 136.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyülekezés napja) Donáth László; du. 2. Bächer Iván szerzői estje; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Gábor; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; du. 6. (dzsessz-istentisztelet, lemezbemutató) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv., zenés istentisztelet) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Gáncs Tamás; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Gáncs Tamás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. negyed 12. Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., gyerekkarácsony) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Halász Alexandra; du. 5. (adventi est) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Halász Alexandra; **Rákospalota, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Győri Gábor; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

SZÜLETÉSNAP? NEVNAP? KARÁCSONY?

Lepje meg magát, családtagjait vagy barátait az Evangelikus Élet digitális előfizetésével!

WWW.DIGITALSTAND.HU

Utánpótlás

► Az eNET – Telekom Jelentés az internetgazdaságról című idei kutatása megerősíti, hogy kettészakadt az internetezetők tábora a harminc év alattiakra és az annál idősebb korosztályokra. A fiatalok számára az internet vált a legfontosabb információforrássá, ugyanakkor ők nem az írott szövegeket, hanem a filmeket, videókat, képeket keresik rajta. Okostelefonjaikkal szinte szünet nélkül on-line életet élnek, és úgy használják a közösségi oldalakat, hogy azok még az e-mailt is feleslegessé teszik. Jelenleg úgy tűnik, a fiatalok más eszközökkel másképp és másképp használják a netet, mint azok, akiknek az ő megszólításuk a feladatuk.

Bevándorlók és bennszülöttek

A harminc évnél fiatalabbak egészen korán – többségük már gyerekkorában – megkapták első mobiltelefonjukat, egészen fiatalon tanulták meg használni a számítógépet, és léptek ki az internetre. Éppen ezért nekik ezek az eszközök és technológiák olyan maguktól értetődők, mint a harminc év felettek számára az olvasás.

A különbség gyakran a két generáció elnevezésében is tükröződik: a fiatalokat, akik ezen technológiák létrejötte után születtek, „digitális bennszülöttekként”, akik pedig előtte, azokat „digitális bevándorlókként” említik. Ezek az elnevezések Marc Prensky (*képpünkön*) 2001-ben írt, *Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók* című cikkéből származnak, amelyben a szerző részletesen ismerteti a digitális technológiák használatával és az anélkül felnövő generációk közötti különbségeket, és noha a cikk már elmúlt tízéves, ma is helytálló a megállapításai.

A tévé és az internet az élen, a nyomtatott sajtó lemarad

A kutatás szerint a teljes népesség számára az internet és a tévé a két legfontosabb információforrás, viszont míg a fiatalok 88 százaléka használja az internetet, addig a harminc feletteknek csupán 45 százaléka. Az internethasználók táborán belül a használat intenzitásában már nincsenek nagy különbségek a korosztályok között.

A fiatalok már annyi időt töltenek az interneten, mint a tévé előtt, megelőzve ezzel az idősebbeket, akiknél a tévézésre szánt idő még mindig jóval több. A tévé és az internet használata közötti különbség nemcsak a ráfordított időben jelenik meg, hanem a fogyasztott tartalmakban is jelentős eltérések vannak: a fiatalok körében sokkal népszerűbbek a kisebb figyel-

met igénylő, rövidebb műsorok (klippek, sorozatok), míg a nagyobb lélegzetű műsorokat (ismeretterjesztő filmek, egész estés filmek, hírműsorok) az idősebbek nézik gyakrabban.

A fiatalok sokkal kevésbé tartják fontosnak az írott sajtót mint informá-

cióforrást, és a világhálón is kevesebbet olvasnak: alig több mint harmaduk olvas híreket az interneten. Persze szó sincs arról, hogy ne lenne igényük információkra, csak másképp fogyasztják és használják őket, elsősorban a nem írott tartalmak, a képek, a videók, a hanganyagok örvendenek nagy népszerűségnek köreikben.

Digitális szülemények: tartalomletöltés és közösségi oldalak

Abban is nagy különbség van a korosztályok között, hogy mire használják az internetet. A fiatalok sokkal bátrabban kezelik a letöltött szolgáltatásokat, főleg filmeket, sorozatokat, zenéket és szoftvereket, játékokat szereznek be. A harminc év alattiak

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

a magánéletüket is sokkal intenzívebben élnek az interneten: előszeretettel osztanak meg magukról képeket, videókat a közösségi oldalakon.

Az e-mailezés népszerűségében nincs különbség a két csoport között, de a kapcsolattartás másik jelentős területét, a közösségi oldalakat a fiatalok több mint kétharmada használja rendszeresen, míg a harminc feletteknek csak kevesebb mint negyven százaléka. Ez azt is jelenti, hogy a fiatalok között az e-mailt kezd kiiszorítani a közösségi oldalakon történő kapcsolattartás.

Miért fontos ez?

Marc Prensky fent említett cikkében radikális változásokról ír: a mostani új generáció nemcsak egy korábbi generáció továbbfejlődése némileg más szokásokkal, hanem egy olyan új képződmény, amelyre nem készítettük még fel a világunkat. Úgy tűnik, hogy a tanárok és a lelkészek – még többnyire digitális bevándorlók – teljesen más nyelvet használnak, mint azok, akikkel szót kellene érteniük. A tanórákon és az istentiszteleteken illik kikapcsolni a telefonokat, a fiatalok viszont egyre inkább frusztrálva érzik magukat ettől, az ő elutasításuktól pedig már a későbbi generációk sorsa is függ...

■ N. B.
(Forrás: enet.hu)

EVÉL&LEVÉL

Örömhír Sátoraljaújhelyen

A Tokaj és környéke evangélikus egyházaközösség sátoraljaújhelyi gyülekezetének életében jelentős nap volt december második szombatja. Templomuk adott ugyanis helyet a miskolci I. H. S. (*In His Steps*) dicsőítő zenekar evangélikus koncertjének. Férjem, Asztalos Richárd lelkész is nagy izgalommal készült az eseményre, a koncertre hívogató szórólapok szétszórása kiváló alkalmat adott számára az emberekkel való személyes beszélgetésekre, kapcsolatteremtésre.

A zenekar tagjai már jóval a határai kezdés előtt behangoltak, így volt idejük kicsit elcsendesedni, ráhangolódni az adventre és Istent áldását kérni az alkalomra. A Zemplén Televízió munkatársai is elfoglalták a helyüket a forgatáshoz, s a templomban szépen lassan gyülekeztek az érdeklődők. Egy szem szaloncukor és egy kapcsolatfelvétellel buzdító lapocskát várt mindenkit az ülőhelyén. A kezdésre csaknem megtelek az istentiszteleti alkalmakkor üresen maradó padosorok is.

Lírai és szenvedélyes dalok váltották egymást, és a kivetített dalszövegek segítségével még befogadhatóbbá vált az üzenet, az örömhír: Istennek énekelni, őt dicsőíteni, hálát adni szeretetért és gondoskodásáért újra és újra – csodás élmény. A templom hidegéről is megfélekedezik az ember, hiszen átjárja szívét egyfajta kellemes melegség.

Sándor Frigyes, a Borsod-Hevesi Egyházmegye esperese adventi gondolataival tovább melengette a szíveket. Az élet legnagyobb ajándékáról, az egymás iránti szeretetről beszélt, mely után minden ember vágyakozik. Ajándékozunk tehát egymásnak magunkból, az időnkől, az odafigyelésünkkel, ha igazi örömet szeretnénk szerezni másoknak. Az est különlegesen megható pillanatát jelentette a zenekar frontemberének, Bodnár Balázsnak a szerelmi vallomása, mellyel könnyeket csalt nemcsak kedvese, hanem a többi ember szemébe is.

Aggodalmaim, miszerint talán túl hangos lesz a zene, túl hideg lesz a templom, alaptalannak bizonyultak. S a végén – annak ellenére, hogy ez egy modern, könnyűzenei koncert volt – a jelenlévők közül inkább az idősebb korosztály képviselői jöttek oda hozzánk, és sugárzó mosollyal az arcukon köszönték meg a csodálatos élményt, buzdítva bennünket további hasonló alkalmak szervezésére.

DR. ASZTALOS ÉVA (Sátoraljaújhely)

A tagadás istentisztelete, avagy a minimálmise?

Az *EvÉlet* december 9-ei lapszámának *EvÉl&levél* rovatában *A lényeg helyett ne menjünk a külsőségek irányába* címmel Légrádi György tollából megjelent levélre kívánok néhány gondolattal reagálni.

Tisztelt Légrádi György úr, kedves evangélikus testvérem!

Végtelen szomorúság töltött el, amikor olvastam az Ön reagálását. A leírtak teológiai vonatkozásaival nem kívánok foglalkozni azon okból sem, mert nem végeztem teológiai tanulmányokat, másrészt ezekre *Gregersen-Labossa György* lelkész új részletesen kitért az *EvÉlet* november 25-i számában olvasható, *Álljunk meg egy szóra!* című cikkében.

Azzal, hogy Légrádi úr szinte mindent elutasít, ami gazdagabbá teszi istentiszteleteinket, lutheri hagyományainkat utasítja el.

Arról nem írt levelében, hogy ezeket a liturgikus „újításokat” egyáltalán kipróbálták-e már a gyülekezetekben, vagy csak az elmúlt időszak sajtóban megjelent cikkeire kívánt reagálni.

Sajnos az a tapasztalatom, hogy ott és olyanok utasítják el az új/régi liturgia lehetőségeit, ahol és akik egyáltalán nem vagy csak egyszer próbálták ki, akkor is csak azért, hogy „bemutassák”, milyen „pápista”, római katolikus „hókuszpókuszokat” akarnak némelyek „ráerőltetni” lutheránus gyülekezeinkre.

A teljes tagadásból csak néhány területre kívánok kitérni.

A lektorok szolgálata esetében valószínűleg az általuk felolvasott igére kellene figyelni, nem a frizuraviseletükre.

A stórával kapcsolatban: ha utánanéztet volna testvérem annak, hogy a stóla nem püspöki kiváltság – a püspökök a láncon hordott keresztet viselik mint jelképet, azt sem olyan régen, nincs még száz éve, északi mintára –, akkor nem írt volna le helytelen megállapítást.

A „Legyen békesség köztünk!” mondatra és az utána következő kézfogásra, illetve annak elutasítására vonatkozó kitételével talán a gyülekezetét vagy a gyülekezet tagjait minősíti akkor, amikor azt kifogásolja, hogy olyannal kell keznet fognia, akit nem is ismer.

Kedves testvérem, ez a mai lutheránus fogyatékoságunk, hogy egyáltalán nem ismerjük – vagy csak kevésbé – azokat, akikkel minden vasárnap egy templomban, egy padosorban ülünk. Nosza, itt az alkalom, hogy a kézfogáson keresztül egymás szemébe nézzünk, és megismerjük egymást. Kerítsünk arra is alkalmat, hogy az istentisztelet előtt vagy után még beszélgessünk is testvéreinkkel!

Az új/régi liturgia adta lehetőséget, azaz a minden vasárnapi úrvacsorai alkalmat Ön „elegánsan” megkerüli. Lehetséges, hogy azok kicsiny táborába tartozik, akik úgy gondolják, hogy elég csak nagy ünnepeinkkor úrvacsorát venni, többször „felesleges”?

Magam örömmel járok a gyülekezetembe, ahol a liturgiai gazdagságot élhetem meg vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre. Imádkozom azért, hogy minél több evangélikus testvérem élhesse át, tapasztalhasssa meg ezeket az örömeket.

Isten áldjon meg bennünket!

HEGEDÜS LÁSZLÓ gondnok (Szombathely)

HIRDETÉS

Küldjön egy képet adventi koszorújáról az *Evangélikus.hunak!*

Már az elmúlt évben is azzal a kéréssel fordultunk az *Evangélikus.hu* olvasóinkhoz, hogy küldjenek otthonuk és templomuk adventi koszorújáról egy-egy képet nekünk. Szébbnél szebb fotók érkeztek. Az akcióból szeretnénk hagyományt teremteni, ezért idén újra arra biztatunk mindenkit, hogy küldjön képet adventi koszorújáról a szerkesztoseg@lutheran.hu címre. Köszönjük!

Ízelítőül a tavalyi képek: evangelikus.hu/panorama/kuldjoen-egy-kepet-adventi-koszorujarol/

További adventi anyagaink honlapunkon: evangelikus.hu/unnep/advent

HIRDETÉS

Meghívó

Százötven éve alakult újjá a szlovák gyülekezet

A budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházaközösség lelkésze és presbitériuma tisztelettel és szeretettel meghívja Önt a december 16-án 10 órakor kezdődő, a gyülekezet újjáalakulásának 150. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi istentiszteletre. Igét hirdet *Mgr. dr. Miloš Klátik*, a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus-Lutheránus Egyház (ECAV) elnök-püspöke. Köszöntőt mond: *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke.

Az alkalmon sor kerül *Daniel Bachát* püspök, *Ján Kollár* költő, lelkész és *Ludovít Izák* kántor, zeneszerző emléktábláinak felavatására, valamint a *Jób megpróbáltatása – Egy evangélikus gyülekezet peripetái (A pesti szlovák evangélikus gyülekezet emlékkönyve)* című kiadvány bemutatására.

Helyszín: Budapest VIII. ker., Rákóczi út 57/A, kápolna.

HIRDETÉS

Csillaghegyi összgyülekezés

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházaközösség szeretettel hívja híveit és barátait december 16-án a békásmezei templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.) az összegyülekezés napjára. A közös ebéd után 14 órától *Bácher Iván* író, publicista lesz a vendégünk.

HIRDETÉS

Meghívó előkarácsonyi rendezvényre

Az Evangélikus Női Misszió Páratlantklubja és a KÖSZI (Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért) közös előkarácsonyi rendezvényére hív minden érdeklődőt december 23-án 17 órától az országos iroda utcáról nyíló termébe (VIII. ker., Üllői út 24.). Az alkalom célja: rávilágítani az ünnep igazi értelmére, átélni az egymással való testvéri közösséget. Fellép a *Boyzless Voice* együttes. Igét hirdet *Szeverényi János* evangélikus missziói lelkész.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Az evangélikus könyvesbolt ünnepi nyitva tartása

December 3-tól 21-ig hétfőtől péntekig 9-től 18 óráig.
December 15-én és 22-én, szombaton 9-től 13 óráig.
December 23-tól az ünnepek és leltározás miatt zárva tartunk.
Nyitás: 2013. január 14-én, hétfőn.
Kérjük, vegyék figyelembe, hogy a leltározás ideje alatt érkező megrendeléseket a kiadó január 14. után tudja teljesíteni!

Tisztelt Olvasóink!

A hetilapunk e heti számában elhelyezett csekken a *Híd* evangélikus magazin előfizetési díját, illetve a magazin előállításának támogatását lehet befizetni. Ez a csekk az *Evangélikus Élet* előfizetési díjának rendezésére NEM ALKALMAS! A *Híd* magazint minden olvasónk az *Evangélikus Élettel* együtt továbbra is előfizetés nélkül kapja.

Az *Evangélikus Élet* előfizetésének meghosszabbításához *mindenkinek* névre szóló csekket postázunk.

A december 23–30-i dátummal 32 oldalon megjelenő összevont, ünnepi lapszám lesz az *Evangélikus Élet* idei utolsó száma. Ára 500 forint.

HIRDETÉS

Adventi koncert Rákospalotán

Szluka Lidia adventi koncertje lesz december 16-án 16 órakor a rákospalotai evangélikus kistemplomban (1152 Budapest, Juhos u. 28.). Szeretettel hívunk és várunk mindenkit! A belépés díjtalan!

HIRDETÉS

Állás – nevelőtanár

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány (MPTA) budapesti egyetemi szakkollégiumába keres diplomás, agilis, protestáns vallású, rendezett gyülekezeti háttérrel rendelkező, megbízható személyt nevelőtanári munkakörbe, bentlakással.

A jelentkezéseket szakmai önéletrajzzal az alábbi címre várjuk: MPTA, 1121 Budapest, Eötvös út 35. vagy titkarsag@mpta.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (december 16.)

Szeretlek benneteket – mondja az Úr. Mal 1,2a (2Thessz 3,5; Mt 11,2–6/7–10/10; 1Kor 4,1–5; Zsolt 68,20–36) A mi kultúránkban nem szokás naponta mondogatni egymásnak, hogy „szeretlek”. Szentimentálisnak érezzük, amerikai túlzásnak. Mégis milyen sokan szenvednek a kimondatlan szavak miatt! Legyen szó akár bocsánatról, akár szeretetről, nem tudunk vele jól élni, kellő időben és helyen kimondani. Hitünk sötét, kételkedő időszakában, amikor másokért aggódunk, gyászolunk, és hajlamosak lennünk Istenünket inkább csak igaz bírónak látni, jó újra hallani, amit ő mond: „*Szeretlek benneteket.*”

Hétfő (december 17.)

Mivel Isten ítél minket alkalmasnak arra, hogy ránk bízva az evangéliumot, úgy hirdetjük azt, mint akik nem az embereknek akarnak tetszeni, hanem a szívünket vizsgáló Istennek. 1Thessz 2,4 (Jób 40,3–4; Lk 1,26–38; Lk 1,1–17) Az ünnep előtt a gyülekezet különösen is várja a hittanosok, az énekkar, a lelkes szolgálatát, akiknek a készülés során fel kell tenniük magukban a kérdéseket: kinek akarunk tetszeni? Miről szólunk, hogyan vesszük az örömhírt? Az adventi gyertyagyújtáson nem az idilli hangulat közvetítői kell legyünk. Az Úr Jézusról kell szólnunk, aki azért lett emberré, hogy magát áldozza értünk, bűneinkért. Ha az Úr ránk bízta az evangéliumot, képviseljük hitelesen, tudván, hogy az Úrnak adunk majd számot.

Kedd (december 18.)

Mert a megszentelő és a megszenteltek mind egytől származnak, ezért nem szégyelli őket testvéreinek nevezni. Zsid 2,11 (Zsolt 109,31; 1Thessz 5,16–24; Lk 1,18–25) Egy karácsonyi jelenetben a gyermekek pénzsóvár fogadósok történetét mutatják be. Csak azoknak biztosítanak helyet, akik gazdagok, szépek, befolyásosak. Nem is mese ez. Szomorú tény, hogy a szegénységben élők szégyellik magukat és helyzetüket, a gazdagok pedig hivalkodnak javaikkal. A vámszedő, aki nyilvánvaló bűnösnek számított, szegényében a szemét merte felemelni a templomban imádság közben, a farizeus pedig ítélkezve hálálkodott „szent” életéért. Jézus testvéreinek nevez minket, szeretetben, tisztaságban, szentségben és isteni lélemben szegényeket, nem szégyell bennünket, hanem lehajol hozzánk.

Szerda (december 19.)

Keresztelő János tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világról, és hogy mindenki higgyen általa. Jn 1,7 (Ézs 60,19; 2Kor 1,18–22; Lk 1,26–38) Jó látni Isten tervét, ahogyan előkészítette évszázadok történetében a Megváltó érkezését. Keresztelő János mint útegyengető Jézus korában egyértelművé tette, ki a Messiás. Alázatos szolgaként jelenik meg előttem, aki elegánsan félreállt, s rámutatott a nála nagyobbra. Keresztényekként nem zsebelhetjük be magunknak a dicsőséget, úgy kell élnünk Jézust, hogy hitre jussanak körülöttünk. Nem tőlünk van a jó, annak a forrása ő. Ahogyan *Reményik Sándor* is mondja egy versében: „Nem enyém az a fény, csak bennem jár. / Istennek köszönjétek, – ne nekem!”

Csütörtök (december 20.)

Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrök. Zsolt 127,1b (2Kor 3,5; Jel 5,1–5; Lk 1,39–45) A francia deisták azt vallották, hogy Isten csak teremtmő, de alkotásába nem avatkozik bele. Ez az ige elmondja az igazságot az Úr cselekvéséről. Isten mindenhatóságáról, hatalmáról és áldásáról szól és az emberi erőlködés feleslegességéről. Vajon mink van, amit ne kaptunk volna? Mivel szolgálhatunk az Úrnak mint sajátunkkal? Minden tőle, általa és érte van. Hiába fáradozunk, ha az Úr áldása nem nyugszik fáradozásunkon. *Luther* írta a 145. zsoltár 15. verséhez: „Pedig ahol Isten megtartó kegyelme nem őrökdi, ott semmi se marad, még ha százezer lakattal őriznék is. Oda lenne minden, s mi azt se tudnánk, hova lett.”

Péntek (december 21.)

Jézus mondja: „A Pártfogó, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszettekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” Jn 14,26 (Jól 3,1a; Jel 3,7–8.10–11/12; Lk 1,46–56) Nem csak a keresztyenyüldözés időszakára vagy az apostolokra vonatkozott Jézus ígérete. Gyülekezeti tagjainkat sokszor kérdezik meg Isten cselekvésével kapcsolatban. Ők aztán bibliaóráinkon, személyes találkozásaink során felidéznek ezeket a beszélgetéseket, visszaigazolást is várva, jól feleltek-e. Ilyenkor csodálkozunk, milyen tisztán sikerült elmondani a lényegét. Miért lehetett? Mert a Szentlélek eszükbe juttatta, amit Jézustól tanultak, ő adta szájukba a szavakat. Hálásan tapasztalhatjuk, hogy ő valóban velünk van minden napon!

Szombat (december 22.)

Úgy tekintsen minket minden ember, mint Krisztus szolgálóit és Isten titkainak száfmáit. 1Kor 4,1 (Zsolt 119,43; Jel 22,16–17.20–21; Lk 1,57–66) Mekkora az összevisszaság lelki téren! Majdnem minden újságba jut horoszkóp, van jósló tévé-műsor, ezoterikus egészségnap. Akik mindezt művelik, tudják, mennyire nyitott az ember a titokzatosra. Vágyik arra, hogy megmondják neki a jövőjét. Jó pénzért megy az ámtás. Hogyan tekintenek eközben ránk? Valljuk be, nem állnak tömött sorok a templomunk előtt. Pedig mi Krisztus *ingyen* kegyelméről prédikálunk. Az ő szolgálóiként csak azt képviselhetjük, amit ránk bízott: az örök élet beszédét. Isten titka az, hogy Jézus Krisztust küldte a világba bűneink bocsánatára, lelkünk üdvösségére.

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból december 16-ától december 23-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>10.30 / M1 <i>Evangélikus magazin</i> (ismétlés: M2 / 13.30)</p> <p>11.00 / Duna Tv <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése Budafokról</i></p> <p>12.05 / Bartók rádió <i>Hangverseny délidőben</i> Bach: Jesu, meine Freude – motetta BWV 227.</p> <p>13.05 / M1 <i>Szellem a palackból...</i> Egyházi ruhák gyűjteménye</p> <p>15.05 / Bartók rádió <i>Jubilato Deo</i> Évszázadok egyházi muzsikája</p> <p>19.40 / Kossuth rádió <i>Karácsonyi dalok népi hangszereken</i> Szokolay Dongó Balázs</p> <p>21.00 / Duna Tv <i>„Jónak lenni jó”</i> Gálaműsor</p>	<p>9.30 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>10.00 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> Pálos évszázadok a magyar történelem tükrében</p> <p>12.05 / Bartók rádió <i>A Danserye együttes hangversenye</i> Francisco Guerrero: Agnus Dei</p> <p>13.30 / M1 <i>Magyarlakta – vidékek krónikája</i></p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház félórása</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (www.radio17.hu)</p>	<p>9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Reger: B-A-C-H fantázia és fuga</p> <p>13.10 / Sion Rádió (Beregszász) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (sionradio.eu, ismétlés: 22.10)</p> <p>17.00 / Duna Tv <i>Magyar történelmi arcképcsarnok (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> Blaža Lujza</p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Karácsony a Bach családdal</i> Ruppert István (orgona) és a Purcell kórus hangversenye</p> <p>19.44 / Kossuth rádió <i>Betlehemi királyok</i> Részletek a Kormorán együttes lemezéről</p>	<p>5.20 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i> „Akik az Úrban bíznak, erejük megújul...”</p> <p>12.15 / Tv2 <i>Egy varázslatos karácsony (angol családi film, 2007)</i> (89’)</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebemded bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása</p> <p>17.00 / Pax Tv <i>Mérleghinta</i> Beszélgetés Lehel Lászlóval</p> <p>19.35 / Bartók rádió <i>Az MR Énekkar és az MR Szimfonikusok karácsonyi hangversenye</i> Benne: Bach: Magnificat</p> <p>22.55 / Duna Tv <i>Hol zsarnokság van...</i> (magyar dokumentumfilm)</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.35 / Duna Tv <i>Lyukasóra</i> (irodalmi műsor)</p> <p>9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Bruckner: Te Deum</p> <p>11.10 / Duna Tv <i>Egy legenda életre kel (magyar dokumentumfilm-sorozat)</i> Puskás Ferenc</p> <p>19.00 / Duna Tv <i>Sportcsillagok gálaestje 2012</i></p> <p>19.43 / Kossuth rádió <i>Karácsonyi muzsika – barokk stílusban</i> Peter Breiner feldolgozásában</p> <p>0.20 / M1 <i>Angi jelenti (dokumentumfilm)</i> Angi a híradóban</p>	<p>9.35 / Duna Tv <i>Erdélyi történetek (magyar dokumentumfilm-sorozat)</i> Ruha és hegedű</p> <p>11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvár) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>Az Úr közel!</i> A baptista egyház félórása</p> <p>19.44 / Kossuth rádió <i>Karácsonyi dallamok – zenélő szerkezeteken</i></p> <p>22.00 / Bartók rádió <i>Celluloidák – a legjobb filmzenék</i></p> <p>22.25 / Duna Tv <i>Beszélőn</i> (francia játékfilm, 2009) (116’)</p>	<p>6.30 / Duna Tv <i>Szentföldi szent helyek üzenete (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> Cezárea</p> <p>8.45 / M2 <i>A Biblia gyermekeknek – Újszövetség</i></p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)</p> <p>20.15 / M1 <i>Az ajtó (magyar–német film, 2011)</i> (94’)</p> <p>21.04 / Kossuth rádió <i>Biliárd fél tízkor</i> Heinrich Böll regényének rádióváltozata</p> <p>22.50 / M1 <i>Kiadatás (amerikai filmdráma, 2007)</i> (117’)</p>	<p>6.00 / Tenkes Rádió (Siklós) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (tenkesradio.hu)</p> <p>12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangzó a nagybányai evangélikus templomból</i></p> <p>15.05 / Bartók rádió <i>Barokk karácsonyi hangverseny közvetítése Helsinkiből, a Kallio-templomból</i></p> <p>19.43 / Kossuth rádió <i>Részletek az Új Bojtorján együttes karácsonyi albumáról</i></p> <p>21.05 / Duna Tv <i>A remény rabjai (amerikai játékfilm, 1994)</i> (137’)</p> <p>22.00 / National Geographic Élet Jeruzsálem szent helyein</p>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: **előfizetes@evelet.hu.** • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghegyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó. Terjeszti a MediaLOG Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a MédiaLOG ingyenes telefonszámán: +36-80/106-000 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.**

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjéig regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámra szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

